

Liikenneturvan tutkimusmonisteita 113/2011

LEENA PÖYSTI | SIRPA RAJALIN

Suhtautuminen iäkkäiden autoiluun

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Liikenneturvan tutkimusmonisteita 113/2011

Suhtautuminen iäkkäiden autoiluun

Leena Pöysti & Sirpa Rajalin

ISSN 0785-9244

ISBN 978-951-560-182-7 (pdf)

Liikenneturva

Helsinki

Tekijät Leena Pöysti & Sirpa Rajalin		Julkaisun laji Tutkimusraportti	
		Toimeksiantaja Liikenneturva	
Julkaisun nimi Suhtautuminen iäkkäiden autoiluun			
Tiivistelmä			
<p>Ikäihmisten määrä ja osuus väestöstä kasvaa tulevina vuosikymmeninä huomattavasti. Ennusteen mukaan myös ajokortillisten määrä kasvaa vuoteen 2020 saakka. Ikäkuskin vahinkoriski kasvaa vähitellen iän myötä. Samalla vahinkojen seuraamukset tulevat vakavammiksi.</p> <p>Tässä selvityksessä on kerätty tietoja kansalaisten (N=1365) suhtautumisesta ikäkuljettajiin. Lisäksi kerättiin kansalaisten mielipiteitä julkisessa keskustelussa olleista ikäautoilijoiden riskin vähentämiseksi suunnitelluista lainsäädäntöön ja ajo-oikeuteen liittyvistä toimista. Vastaajat edustavat Suomen 18 vuotta täyttäneitä väestöä iällisesti ja alueellisesti.</p> <p>Noin puolet kansalaisista vastasi, että iäkkäiden sairauskohtaukset pelottavat, he ajavat maantiellä liian hitaasti ja että sääntöjen tuntemista tulisi kontrolloida. Kuitenkaan suhtautumista ikäkuljettajiin ei yleisesti voi pitää tämän tutkimuksen perusteella kielteisenä tai ennakkoluuloisena. Koko vastaajajoukosta yli 80 % oli sitä mieltä, että terveenä iäkäskin pärjää liikenteessä hyvin. Kuusi vastaajaa kymmenestä koki, että ikäautoilijat ovat muita harkitsevampia ja noudattavat esimerkiksi nopeusrajoituksia muita paremmin.</p> <p>Kyselyyn vastanneista henkilöistä joka toinen kertoi omaan lähipiiriin kuuluvan yli 70-vuotiaan autoilijan. Suhtautuminen ikäkuljettajiin olikin positiivisinta silloin kun lähipiirissä oli terveitä ikäkuljettajia. Nämä vastaajat olivat muita harvemmin myös sitä mieltä, että iäkkäiden autoilua tulisi rajoittaa ja ikäkuljettajien ajokykyä ja -terveyttä testata. Noin neljä kymmenestä niistä vastaajista, joilla oli lähipiirissä ikäkuljettaja, oli huolestunut läheisen ikäkuskin ajamisesta. Heidän suhtautumisensa iäkkäisiin kuljettajiin oli muita kielteisempi ja heidän mielestään ajokyvyn säilymistä tulisi testata nykyistä tehokkaammin.</p> <p>Miehet suhtautuivat iäkkäiden autoiluun useimmiten ymmärtäväisemmin kuin naiset, ja iäkkäät ymmärtäväisemmin kuin nuoremmat vastaajat. Paljon ajavat vastaajat kannattivat muita useammin erilaisia testejä, joilla ajokykyä voidaan seurata ja ajoterveyttä valvoa.</p>			
Avainsanat (asiasanat) iäkkäät, ikäkuljettajat, ikäautoilijat			
Muut tiedot			
Sarjan nimi ja numero Liikenneturvan tutkimusmonisteita 113/2011		ISSN 0785-9244	ISBN 978-951-560-182-7 (pdf)
Kokonaissivumäärä 15+liitteet	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus Julkinen
Jakaja Liikenneturva		Kustantaja Liikenneturva	

Utgivare
TRAFIKSKYDDET

BESKRIVNING
Datum för publicering
2011

Publikationen gjord av Leena Pöysti & Sirpa Rajalin	Publikationens form Forskningsrapport		
	Uppdragsgivare Trafikskyddet		
Publikationens namn Inställning till seniorförare			
Sammandrag Antalet seniorer och andelen seniorer av befolkningen kommer att öka märkbart under de kommande decennierna. Enligt prognoserna ökar även mängden körkortsinnehavare fram till år 2020. Seniorförarens skaderisk ökar i takt med stigande ålder. Samtidigt blir följderna av skadorna allvarligare. I den här utredningen har man samlat information om medborgarnas (ca=1365) inställning till seniorförare. Man samlade även in medborgarnas åsikter i den offentliga debatten om planerade åtgärder gällande lagstiftning och körrätt för att minska risken. Respondenterna representerar Finlands befolkning över 18 år beträffande ålder och spridning. Ungefär hälften av medborgarna uppgav att de fruktar seniorernas sjukdomsattacker, att seniorer kör för sakta på landsväg och att man borde kontrollera kännedomen om bestämmelserna. Inställningen till seniorförare kan inte allmänt anses negativ eller fördomsfull utgående från denna undersökning. Av samtliga respondenter var över 80 % av den åsikten att en frisk senior klarar sig bra i trafiken. Sex av tio respondenter uppgav att seniorer är mer eftertänksamma och följer hastighetsbegränsningarna bättre än andra. Av de som svarade på enkäten uppgav var annan att de har en över 70-årig bilist i närkretsen. Inställningen till seniorförare var också positiv när man hade friska seniorer i närkretsen. Dessa respondenter var mera sällan av den åsikten att man borde begränsa seniorernas körning och testa seniorernas körförmåga och hälsa. Ca fyra av tio av respondenterna med seniorer i närkretsen var bekymrade över seniorenns körning. Deras inställning till seniorförare var mer negativ än andras och enligt dem borde man effektivare än hittills testa att körförmågan har bibehållits. Männen var ofta mer förstående beträffande seniorernas bilkörning än kvinnorna och äldre mer förstående än yngre respondenter. De respondenter som själva kör mycket understödde mer än övriga olika tester med vilkas hjälp man kan följa upp körförmågan och övervaka körhälsan.			
Nyckelord seniorer, seniorförare, seniorbilister			
Andra uppgifter			
Seriens namn och nummer Trafikskyddets forsknings rapport 113/2011	ISSN 0785-9244	ISBN 978-951-560-182-7 (pdf)	
Antal sidor 15 + bilagor	Språk finska	Pris	Konfidentiell karaktär Offentlig
Utgivare Trafikskyddet	Förläggare Trafikskyddet		

Publisher
LIIKENNETURVA

ABSTRACT
Release date
2011

Authors Leena Pöysti & Sirpa Rajalin		Type of publication Research report	
		Client Liikenneturva	
Name of publication People's attitudes regarding elderly drivers			
Abstract			
<p>The number of elderly people – as well as their share of the population – will grow significantly during the coming decades. According to estimates, also the number of those citizens with driving licenses will keep increasing until the year 2020. The accident risk of a senior driver grows gradually with age. At the same time, also the consequences of the accidents will become more severe.</p> <p>This study compiles information about the citizens' (N=1365) attitudes on elderly drivers. In addition, this study features citizens' views and opinions on the planned measures which were in public debate (relating to legislation and right to drive) to decrease the risk presented by the elderly drivers. The participants represent the 18-years-and-over population of Finland with regards to age and region.</p> <p>About half of the participants replied that they are scared of the elderly drivers potentially having seizures in traffic; the elderly also drive too slowly on roads and one should somehow control how well they still know the rules of traffic. However, according to this study the attitudes on elderly drivers can not be characterised as negative or prejudiced. Of the entire group of participants, over 80 % was of the opinion that an elderly person can cope in traffic, too, if he/she is healthy. Six out of ten respondents felt that elderly drivers exercised more caution in traffic than others and observed e.g. the speed limits better.</p> <p>Out of all the participants, every other respondent said that they personally know a senior driver (over 70 years of age). The attitudes on elderly drivers were at their most positive when people had a healthy senior driver in their inner circle. These respondents were less likely to feel that the driving of the elderly should be restricted and that the driving ability and health of the drivers should be tested. About four out of ten of these respondents with personal connection to senior drivers were concerned about the driving of a close elderly driver. Their attitudes on elderly drivers were more negative than generally was the case and they felt that the retaining of driving skills should be tested more effectively.</p> <p>Men were more understanding towards senior driving than women and elderly people more understanding than younger respondents. Those who drive a lot were more likely to favour various tests which allow one to monitor driving ability and driving health.</p>			
Key words elderly, elderly drivers, senior drivers			
Other information			
Name and number of series Liikenneturva research paper 113/2011		ISSN 0785-9244	ISBN 978-951-560-182-7 (pdf)
Total number of pages 15+appendices	Language Finnish	Price	Confidentiality Public
Distributor Liikenneturva		Publisher Liikenneturva	

Esipuhe

Vuonna 2008 valmistui Liikenne- ja viestintäministeriön iäkkäiden liikenneturvallisuus -työryhmän tekemä kokonaisuohjelma iäkkäiden turvallisuuden parantamiseksi. Esitettyjen toimenpiteiden yhtenä pääperiaatteena oli, että iäkkäitä koskevia ennakkoluuloja tulee hälventää ja heidän huomioimistaan ja kunnioittamistaan liikenteessä tulee parantaa.

Toimenpidesuosituksissa työryhmä totesi, että liikennealan toimijoiden ja iäksjärjestöjen tulee yhteistyössä käynnistää järjestelmällinen väestöviestintä, jolla tietämykseen ja asenteisiin vaikutetaan. Tässä selvityksessä on kerätty tietoja kansalaisten suhtautumisesta ikäkuljettajiin väestöviestinnän käynnistämiseksi.

Käsikirjoitusta on kommentoinut työtoveriemme lisäksi Igor Radun Helsingin yliopistosta. Lämpimät kiitokset heille.

8.8.2011

Tekijät

Suhtautuminen iäkkäiden autoiluun

Sisältö

Johdanto.....	3
Aineisto ja menetelmät.....	4
Tutkimuksen tulokset.....	5
Ovatko ikäkuskit turvallisia autoilijoita?	6
Ovatko ikäkuskit muille vaaraksi liikenteessä?	6
Huomaavaisuus ja harkinta.....	7
Riskinotto.....	8
Iäkkäät ja ajonopeus.....	8
Iäkkäiden liikennesääntötuntemus	9
Iäkkäiden ajokunto.....	10
Iäkkäitä tukevat palvelut.....	13
Tulosten yhteenveto ja arviointi.....	14
Lähteet.....	15

Johdanto

Ikäihmistien määrä ja osuus väestöstä kasvaa tulevina vuosikymmeninä huomattavasti. Ennusteen mukaan myös ajokortillisten määrä kasvaa vuoteen 2020 saakka. Suurimmat suhteelliset muutokset tapahtuvat myöhään ajokortista luopuvien eli yli 84-vuotiaiden ryhmän koossa, mutta myös 75–84-vuotiaiden ajokortin haltijoiden ryhmä kasvaa moninkertaisesti - 100 000:sta lähes 270 000:een ajokortin haltijaan.

Ikääntyvät ovat väestöosuuteensa nähden yliedustettuja tieliikenteen kuolemantilastoissa. 75-vuotiaiden ja tätä vanhempien riski menehtyä tieliikenteessä on kaksinkertainen ja nuorilla kolminkertainen muuhun väestöön verrattuna.

Tutkijalautakuntien kuolonkolareista keräämien tietojen perusteella sairauskohtaus tai tajunnan menetys oli avaintapahtumana neljänneksessä 75+ -vuotiaiden onnettomuuksissa. Vastaava osuus keski-ikäisillä oli 6 prosenttia. Myös nukahtaminen ja vireystilan lasku olivat hieman yleisempiä 75+-vuotiailla kuljettajilla. Iäkkäille ei juurikaan tapahdu onnettomuuksia pimeään aikaan, ruuhka-aikoina ja talvisin liukkailla teillä. He välttävät ajamista tällaisissa ajo-olosuhteissa (Rajalin 2009).

Viime vuosien tilastotarkastelun perusteella ikäkuljettajien onnettomuusriski kasvaa vähitellen iän lisääntyessä, mutta mitään dramaattista riskin lisääntymistä ei ole havaittavissa. Liikennevakuutuksesta korvattuja vahinkoja **ilman henkilövahinkoja** sattuu 70 - 74-vuotiaista ajokortin haltijoista noin 1,6 prosentille. Vastaava luku on yli kaksinkertainen viimeistään 85 - 89-vuotiailla (3,53) ja noususuunnassa senkin jälkeen.

Henkilövahinkojen riski kasvaa jyrkemmin kuin omaisuusvahinkojen riski. Kehon haurastuminen iän myötä on merkittävä haitta. Kun henkilövahinko-onnettomuuden riskitaso ajokorttia kohti on 70-vuotiailla noin 1 promille, se kasvaa lähes kaksinkertaiseksi jo 80-vuotiailla ja kolminkertaiseksi 85-vuotiailla (Rajalin 2009).

Kyselytutkimukset täydentävät tilastoista saatua kuvaa iäkkäiden ajamisesta. Liikenneturvan tutkimus (Liikkanen 2007) osoitti, että 70 - 74 -vuotiaista keskimäärin 82 prosenttia on uusinnut ajokorttinsa, miehet huomattavasti useammin kuin naiset (91 % ja 70 %). Kortistaan luopumassa olevat raportoivat enemmän sairauksia kuin jatkajat ja he kokivat terveytensä huonommaksi. He nostivat terveydelliset syyt, ajamisen kalleuden ja vaikeudet liikenteessä tärkeimmiksi syiksi ajokortista luopumiselle.

Sariaksen ja Summalan (2010) tutkimuksessa ikäkuljettajat raportoivat hyvin vähän ajaessa tekemiään virheitä, eivätkä juuri tunteneet epävarmuutta liikenteessä. He kuitenkin kokivat monet ajo-olosuhteet rasittaviksi ja olivat lisänneet haastavien olosuhteiden välttämistä.

Mikkosen (2010) mukaan seniorikuljettajat pärjäävät suhteellisen hyvin liikenteessä. Heistä 95 % ajaa ilman liikennevahinkoja ja rangaistuksia. Liikenteessä selviytymisessä näkyy heikkenemistä vasta 90. ikävuoden jälkeen. Tämän ikäiset selviytyvät liikenteessä kuitenkin paremmin kuin ensimmäistä vuottaan ajavat uudet kuljettajat.

Ajokortin seurannan tarve on viime vuosina korostunut neurologisten ja dementoivien sairauksien lisääntyessä, koska niissä ajokortin haltijan omaan arviointikykyyn ei voida aina luottaa. Erityisesti Alzheimerin taudin kaltaiset dementoivat sairaudet lisäävät tuntuvasti onnettomuusriskiä (O'Neill 1992). Lääkäreille tuli vuonna 2004 velvollisuus ilmoittaa potilaan ajokorttiin pysyvästi vaikuttavista sairauksista ajo-oikeudesta päättävälle viranomaisille. Tervo ym. (2008) totesivat, että ilmoitusvelvollisuuden noudattamiselle on olemassa painavia perusteita yleisen turvallisuuden kannalta. Sen noudattaminen on usein kuitenkin hankalaa ohjeiden monimutkaisuuden ja koulutuksen puutteellisuuden sekä hoitotilanteissa tapahtuvan yleisen ongelmien kasautumisen vuoksi.

Ajo-oikeuden rajoittamiseen suhtautumisesta on myös tehty runsaasti tutkimuksia. Shawn ym. 2007 selvittivät, miten hyväksyttäväksi ikäkuljettajat kokivat eri keinot rajoittaa ajo-oikeutta. Parhaiten hyväksyttiin ajotaidon säännöllinen arviointi, ajoneuvoon tehdyt muutokset ja apuvälineet sekä ajoajan rajoittaminen päiväsaikaan. Sen sijaan ajamisen rajoittaminen nopeuden tai ajettavien kilometrien mukaan tai kodin lähellä tapahtuvaan ajamiseen, eivät saaneet tukea. Erityisesti vastustettiin keinoja, jotka olivat yhteydessä kuljettajan kokemaan itsemääräämisoikeuteen ja sosiaalisen elämän rajoittamiseen. Parker ym. (2003) totesivat, että kaikkein epäsuosituimpia olivat keinot, joissa ulkopuolinen taho arvioi ja päätti ajotaidosta. Vastaajat eivät kuitenkaan

pitäneet itsearviointia tehokkaana keinona. Samansuuntaiseen tulokseen päätyi Mikkonen (2010). Hänen tekemässään selvityksessä suosittuja keinoja olivat täysin omatoimisesti, ilman toisten apua tarjolla olevat keinot, kun taas muiden ihmisten apuun ja automarkkinoiden tarjontaa turvautuminen jää vähemmälle.

Vuonna 2007 Liikenne- ja viestintäministeriö asetti iäkkäiden liikenneturvallisuus -työryhmän, jonka tehtävänä oli kokonaisuohjelman valmistelu liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Sen tuli esityksissään ottaa huomioon iäkkäiden liikkumismahdollisuuksien säilyttäminen. Ohjelma valmistui vuonna 2008.

Esitettyjen toimenpiteiden yhtenä pääperiaatteena oli, että iäkkäitä koskevia ennakkoluuloja tulee hälventää ja heidän huomioimistaan ja kunnioittamistaan liikenteessä tulee parantaa lisäämällä muiden tienkäyttäjien tietämystä iäkkäistä. Toimenpidesuosituksissaan työryhmä totesi, että liikennealan toimijoiden ja iäkäsjärjestöjen tulee yhteistyössä käynnistää järjestelmällinen väestöviestintä, jolla tietämykseen ja asenteisiin vaikutetaan. Viestinnässä tulee iäkkäistä luoda kuva aktiivisina yhteiskunnan jäseninä, jotka ovat omatoimisia ja moderneja kansalaisia. Raportissa todetaan, että tällä hetkellä iäkkäät mielletään helposti raihnaisiksi ja muun liikenteen tiellä oleviksi. Heidän muita verkkaisempi liikkuminen koetaan häiritseväksi ja heitä painostetaan muun liikenteen rytmiin.

Hernetkoski kumppaneineen (2007) julkaisi tutkimuksen, jossa käsiteltiin kuljettajien sosiaalisia taitoja liikenteessä ja selvitettiin myös suhtautumista iäkkäisiin kuljettajiin. Enemmistö (65 %) keskivertokuljettajista luonnehti iäkkäitä kuljettajia negatiivisesti. Heitä kuvattiin hitaiksi, vaarallisiksi ja arvaamattomiksi. Vain joka viides (19 %) luonnehdinta oli positiivinen. Erityisen huono kuva iäkkäistä oli ammattikuljettajilla ja II vaiheen oppilailla (nuoret), joista noin kahdeksan kymmenestä kuvasi ikäkuskeja negatiiviseen sävyyn.

Tässä selvityksessä on kerätty tietoja kansalaisten suhtautumisesta ikäkuljettajiin väestöviestinnän käynnistämiseksi. Edellä esiteltyjen tutkimustulosten perusteella laadittiin väittämiä, joista viisi oli iäkkään autoilun näkökulmasta myönteistä ja viisi kielteistä. Lisäksi kerättiin kansalaisten käsityksiä paljon julkisessa keskustelussa olleista ikäautoilijoiden riskin vähentämiseksi suunnitelluista lainsäädäntöön ja ajo-oikeuteen liittyvistä toiminnoista.

Aineisto ja menetelmät

Toimenpiteiden käynnistämiseksi Liikenneturva laati ja tilasi joulukuussa 2010 Gallup tns:ltä Internet-kyselyn, jossa kysyttiin 1365 henkilön mielipiteitä ja käsityksiä iäkkäistä kuljettajista liikenteessä. Tutkimuksen tiedot analysoitiin Liikenneturvassa keväällä ja kesällä 2011. Testauksessa käytettiin tilastollisina menetelminä khin neliötestiä ja regressioanalyysiä.

Vastaajat edustavat Suomen 18 vuotta täyttänyttä väestöä iällisesti ja alueellisesti. Vastaajien ikähajonta oli 18–85 vuotta keski-ikä ollessa 48,3 vuotta. Naisia ja miehiä oli aineistossa suunnilleen saman verran (49 % vs. 51 %). Autoilevien vastaajien (N=1116) ajomäärä vuodessa oli keskiarvona 16 753 kilometriä. Yli 65 -vuotiaille (N=176) kertyi ajokilometrejä vuodessa keskimäärin 12 039 kilometriä.

Taulukko 1 Ajomäärä ja ikä Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?

IKÄ	Alle 5.000 km	5.000-10.000 km	10.001-15.000 km	15.001-20.000 km	20.001-30.000 km	Yli 30.000 km	
18-24	31,30 %	8,30 %	13,50 %	6,30 %	5,20 %	35,40 %	100,00 %
25-34	21,90 %	11,20 %	28,10 %	13,80 %	8,20 %	16,80 %	100,00 %
35-49	14,80 %	13,50 %	22,50 %	12,90 %	14,60 %	21,70 %	100,00 %
50-64	13,10 %	11,30 %	24,60 %	12,60 %	13,10 %	25,30 %	100,00 %
65+	17,50 %	11,80 %	29,80 %	8,80 %	6,60 %	25,40 %	100,00 %
Yhteensä	16,90 %	11,80 %	24,60 %	11,80 %	11,10 %	23,80 %	100,00 %

Tutkimuksessa käytetyt väittämät:

- Jos on terve, niin iäkäs ihminen pärjää liikenteessä hyvin
- Iäkkäät noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia
- Ikäautoilijat ovat harkitsevampia ja miettivät tarkoin muun muassa sitä, milloin lähtevät liikenteeseen
- Iäkkäät ottavat muita vähemmän riskejä liikenteessä
- Iäkkäät osaavat ottaa muut huomioon liikenteessä
- Iäkkäät kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä
- Iäkkäät kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä
- Iäkkäät kuljettajat ajavat maanteillä liian hiljaa
- Ikäihmisille mahdollisesti tapahtuvat sairauskohtaukset auton ratissa pelottavat
- Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet vaivaavat
- Olisi hyvä jos iäkäs ihminen saisi luvan ajaa autoa vain tutulla alueella (esim. kauppamatkan)
- Olisi hyvä jos iäkkään henkilön ajokyky määriteltäisiin säännöllisesti lääkärin, neuropsykologin ja liikenneopettajan yhteistyönä
- Palveluita tulisi parantaa siten että iäkkäät eivät kokisi oman auton käyttöä välttämättömäksi
- Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokeet olisivat tarpeen kaikille, joilla ajokortti on ollut 30 vuotta
- Jos ikäihmiset haluavat jatkaa ajokortin voimassaoloa, olisi heidän suoritettava autokoulu uudestaan
- Ajotaito pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana, ja sen jälkeen ajokortti pitäisi uusua vain vuodeksi, pariiksi kerrallaan

Tutkimuksen tulokset

Tietojen puute ruokkii ennakkoluuloja. On perusteltua olettaa, että mikäli omassa arkielämässä on tuttu ikäkuljettaja, suhtautuminen ikäautoilijoihin yleisemminkin on erilaista kuin silloin, jos näin ei ole. Kyselyyn vastanneista henkilöistä joka toinen (675; 49 %) kertoi omaan lähipiiriin kuuluvan yli 70-vuotiaan autoilijan. Nuorimmista vastaajista kolmanneksella oli lähipiirissä autoileva iäkäs, keski-ikäisillä joka toisella ja yli 65 -vuotiailla taas kahdeksalla kymmenestä. Liitteessä 2 esitellään tutkimukseen osallistuneiden vastaukset väittämiin eriteltynä sen mukaan, onko heillä läheisiä iäkkäitä autoilijoita vai ei.

Taulukko 2 Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaasta autoilijaa (N=1365)

	Vastaajia	Sukupuoli		IKÄ				
		nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
N	1365	669	696	96	196	364	459	228
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaasta autoilijaa?								
Kyllä	49%	48%	51%	32%	30%	47%	49%	79%
Ei	51%	52%	49%	68%	70%	53%	51%	21%

Niistä vastaajista, joilla oli lähipiirissä iäkkäitä autoilijoita, noin neljä kymmenestä kertoi olevansa huolissaan näiden ajamisesta (taulukko 3). Naiset olivat useammin huolissaan kuin miehet (43 % vs. 33 %, $p < 0,05$) ja nuoremmat vastaajat useammin kuin iäkkäämmät ($p < 0,001$). Alle 50-vuotiaista vastaajista joka toinen kertoi olevansa huolissaan iäkkään läheisensä ajamisesta, mutta yli 65-vuotiaista näin vastasi vain joka neljäs.

On perusteltua olettaa myös, että huoli läheisen iäkkään ajamisesta vaikuttaa suhtautumiseen ikäautoilijoihin ja lainsäädäntö- ja ajo-oikeustoimenpiteisiin. Liitteessä 3 esitellään tarkemmin suhtautumista ikäautoilijoihin sen mukaan, ovatko vastaajat huolissaan iäkkään läheisen ajamisesta vai eivät.

Taulukko 3 Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta? (vastaajat, joilla autoileva iäkäs läheinen, N=675)

	Vastaajia	Sukupuoli		IKÄ				
		nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
N	675	322	353	31	59	172	224	181
Kyllä	38%	43%	33%	55%	51%	48%	37%	23%
Ei	56%	49%	63%	35%	46%	49%	55%	71%
En osaa sanoa	6%	7%	5%	10%	3%	3%	8%	6%

Ovatko ikäkuskit turvallisia autoilijoita?

Korkea ikä ei sinänsä kyselyyn vastanneiden mielestä ole este liikenteessä pärjäämiselle. Yli kahdeksan kymmenestä hyväksyi väitteen ”Jos on terve, niin iäkäsikin ihminen pärjää liikenteessä hyvin”. Miehet olivat tätä mieltä useammin kuin naiset (84 % vs. 78 %, $p < 0,001$). Myös ikä vaikutti väitteeseen suhtautumiseen ($p < 0,001$). Yli 65-vuotiaista väitteen kanssa samaa mieltä oli yli yhdeksän kymmenestä.

Taulukko 4 Jos on terve, niin iäkäsikin ihminen pärjää liikenteessä hyvin (N=1365)

Jos on terve, niin iäkäsikin ihminen pärjää ...	Vastaajia	Sukupuoli		IKÄ				
		nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
N	1365	669	696	96	196	364	459	228
Täysin samaa mieltä	24%	18%	30%	21%	16%	17%	24%	43%
Samaa mieltä	57%	60%	54%	58%	60%	59%	58%	48%
En osaa sanoa	7%	7%	7%	5%	7%	9%	7%	4%
Eri mieltä	11%	14%	8%	16%	16%	13%	10%	5%
Täysin eri mieltä	1%	1%	1%	-	1%	1%	1%	%

Myös ajosuorite vaikutti käsitykseen siitä, pärjääkö terve iäkäs hyvin liikenteessä ($p < 0,05$). Paljon ajavat (yli 30 000 km vuodessa) eivät hyväksyneet yhtä usein väitettä (liite 5). Heistä noin seitsemän kymmenestä oli väitteen kanssa samaa mieltä.

Ne, joiden lähipiiriin kuuluu ikäautoilijoita, vastasivat muita useammin, että terveet iäkkäät pärjäävät liikenteessä hyvin ($p < 0,001$). Heistä noin yhdeksän kymmenestä oli tätä mieltä. Niistä, joiden lähipiirissä ei ole ikäautoilijoita samaa mieltä oli noin seitsemän vastaajaa kymmenestä. Eniten suhtautumiseen vaikutti huoli läheisen ajamisesta (liite 6). Niistä ikäautoilijoiden läheisistä, jotka eivät olleet huolissaan iäkkään läheisensä ajamisesta, lähes jokainen oli samaa siitä, että terve iäkäs pärjää liikenteessä hyvin ($p < 0,001$). Niistäkin, jotka olivat huolissaan, kahdeksan kymmenestä oli sitä mieltä että terveet iäkkäät kyllä pärjäävät liikenteessä.

Taulukko 5 Jos on terve, niin iäkäsikin ihminen pärjää liikenteessä hyvin /onko iäkästä läheistä*

Jos on terve, niin iäkäsikin ihminen pärjää ...		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaista autoilijaa?	Kyllä	88 %	4 %	8 %	100 %
	Ei	74 %	10 %	16 %	100 %
Jos on lähipiirissä yli 70-v autoilija	Kyllä	77 %	5 %	18 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	96 %	2 %	2 %	100 %
	En osaa sanoa	83 %	13 %	5 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Ovatko ikäkuskit muille vaaraksi liikenteessä?

Hieman alle kolmannes (30 %) vastaajista oli sitä mieltä, että iäkkäät kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä. Alle 35-vuotiaista näin koki neljä kymmenestä, 35 - 64 -vuotiaista noin joka kolmas ja yli 65 -vuotiaista joka seitsemäs ($p < 0,001$). Naiset olivat samaa mieltä väitteen kanssa useammin kuin miehet ($p < 0,05$).

Taulukko 6 Iäkkäät kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä (N=1365)

ikäkkäät kuljettajat ovat muille vaaraksi	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	5%	4%	5%	8%	9%	5%	3%	2%
Samaa mieltä	25%	28%	21%	30%	31%	28%	24%	13%
En osaa sanoa	30%	31%	30%	41%	32%	30%	31%	22%
Eri mieltä	37%	34%	40%	20%	28%	36%	39%	50%
Täysin eri mieltä	3%	3%	4%	1%	1%	1%	3%	12%

Eniten väitteen kanssa samaa mieltä olivat paljon ajavat kuljettajat (20 000+ km/vuosi), joista yli kolmannes oli väitteen kanssa samaa mieltä ($p < 0,05$).

Niistä vastaajista, joiden lähipiirissä on iäkkäitä autoilijoita joka neljäs koki ikäkuskit vaaraksi liikenteessä. Muista vastaajista näin koki joka kolmas ($p < 0,001$). Kuitenkin niistä iäkkäiden läheisistä, jotka olivat huolissaan läheisensä ajamisesta, lähes joka toinen oli väitteen kanssa samaa mieltä, kun taas ei-huolestuneista läheisistä osuus oli noin

joka kymmenes ($p < 0,001$). Myös tämän kysymyksen osalta se, oliko vastaaja huolissaan läheisen iäkkäänsä ajamisesta, selitti suhtautumiseroja parhaiten (liite 6).

Taulukko 7 Iäkkäät kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä/onko iäkkäästä läheistä*

ikäkkäät kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaista autoilijaa?	Kyllä	25 %	27 %	49 %	100 %
	Ei	34 %	34 %	32 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija:	Kyllä	47 %	26 %	26 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	10 %	24 %	66 %	100 %
	En osaa sanoa	15 %	58 %	28 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Huomaavaisuus ja harkinta

Noin neljä vastaajaa kymmenestä katsoi, että iäkkäät osaavat ottaa muut huomioon liikenteessä. 65 vuotta täyttäneistä vastaajista kolme neljästä uskoi tähän ($p < 0,001$). Parhaiten suhtautumista väitteeseen selittikin vastaajan ikä (liite 6). Naisten ja miesten käsityksessä ei ollut eroa.

Taulukko 8 Iäkkäät osaavat ottaa muut huomioon liikenteessä (N=1365)

ikäkkäät osaavat ottaa muut huomioon	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	8 %	6 %	10 %	1 %	2 %	4 %	9 %	21 %
Samaa mieltä	34 %	35 %	34 %	24 %	28 %	29 %	35 %	52 %
En osaa sanoa	35 %	36 %	34 %	48 %	41 %	38 %	33 %	20 %
Eri mieltä	20 %	21 %	19 %	24 %	24 %	24 %	20 %	6 %
Täysin eri mieltä	3 %	3 %	4 %	3 %	5 %	5 %	2 %	1 %

Myös vastaajat, joiden lähipiirissä oli ikäkuskeja, uskoivat selkeästi muita useammin iäkkäiden kykyyn huomioida muut liikenteessä ($p < 0,001$). Heistä väittämän kannalla oli useampi kuin joka toinen, kun muista vastaajista osuus oli kolmannes. Myös tämä kysymys jakoi vastaajat selvästi sen mukaan, olivatko he huolissaan iäkkään läheisensä autoilusta vai eivät ($p < 0,001$). Niistä, jotka sanoivat olevansa huolissaan, reilu kolmannes oli väitteen kannalla, kun taas ei-huolissaan olevista osuus oli kuusi kymmenestä.

Taulukko 9 Iäkkäät osaavat ottaa muut huomioon liikenteessä /onko iäkkäästä läheistä*

ikäkkäät osaavat ottaa muut huomioon liikenteessä		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaista autoilijaa?	Kyllä	52 %	28 %	20 %	100 %
	Ei	33 %	41 %	26 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija:	Kyllä	36 %	33 %	31 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	63 %	24 %	13 %	100 %
	En osaa sanoa	45 %	48 %	8 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Useampi kuin joka toinen vastaaja koki, että ikäautoilijat ovat muita harkitsevampia ja esimerkiksi miettivät tarkoin sitä, milloin lähtevät liikenteeseen. Yli 65-vuotiaista näin ajatteli kahdeksan vastaajaa kymmenestä ($p < 0,001$). Naisten ja miesten käsityksessä ei ollut eroa.

Taulukko 10 Ikäautoilijat ovat harkitsevampia ja miettivät tarkoin muun muassa sitä, milloin lähtevät liikenteeseen. (N=1365)

Ikäautoilijat ovat harkitsevampia ...	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	10 %	10 %	10 %	5 %	7 %	7 %	10 %	22 %
Samaa mieltä	47 %	45 %	49 %	45 %	34 %	46 %	49 %	58 %
En osaa sanoa	25 %	27 %	24 %	31 %	36 %	26 %	24 %	13 %
Eri mieltä	16 %	17 %	15 %	18 %	22 %	19 %	15 %	6 %
Täysin eri mieltä	2 %	2 %	1 %	1 %	2 %	2 %	1 %	1 %

ikäkkäiden läheisistä muita parempaan harkintaan uskoi lähes seitsemän kymmenestä kun taas muista vastaajista noin joka toinen ($p < 0,001$). Jälleen kerran se, onko henkilö huolissaan iäkkään läheisensä autoilusta, selitti suhtautumiseroja parhaiten ($p < 0,001$; liite 6). Ne ikäautoilijoiden läheiset, jotka kertoivat olevansa huolissaan autoilusta, uskoivat harvemmin iäkkäiden olevan harkitsevaisempia.

Taulukko 11 Ikäautoilijat ovat harkitsevampia ja miettivät tarkoin muun muassa sitä, milloin lähtevät liikenteeseen /onko iästä läheistä*

Ikäautoilijat ovat harkitsevampia ...		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaista autoilijaa?	Kyllä	67 %	20 %	14 %	100 %
	Ei	48 %	30 %	21 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija:	Kyllä	54 %	23 %	23 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	74 %	17 %	9 %	100 %
	En osaa sanoa	75 %	25 %		100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Riskinotto

Yli puolet vastaajista ajatteli myös, että ikäkuskit ottavat muita vähemmän riskejä liikenteessä. Ikä selitti parhaiten suhtautumista siihen, ottavatko iäkkäät muita vähemmän riskejä (liite 6). Alle 50-vuotiaista näin ajatteli suunnilleen joka toinen, yli 65-vuotiaista 84 prosenttia ($p < 0,001$). Miehet uskoivat vähäisempään riskinottoon naisia yleisemmin ($p < 0,05$).

Taulukko 12 Iäkkäät ottavat muita vähemmän riskejä liikenteessä (N=1365)

läkkäät ottavat muita vähemmän riskejä	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	13 %	11 %	16 %	13 %	10 %	9 %	14 %	24 %
Samaa mieltä	47 %	46 %	48 %	32 %	37 %	45 %	51 %	60 %
En osaa sanoa	22 %	23 %	22 %	28 %	30 %	24 %	21 %	11 %
Eri mieltä	15 %	18 %	12 %	26 %	20 %	20 %	13 %	4 %
Täysin eri mieltä	2 %	2 %	2 %	1 %	3 %	3 %	1 %	1 %

Noin seitsemän kymmenestä, joilla oli ikäkuski lähipiirissä, uskoi riskinoton olevan harvinaisempaa. Muista vastaajista osuus oli noin joka toinen ($p < 0,001$). Niistä iäkkäiden läheisistä, jotka olivat autoilusta huolissaan, väitteen kannalla oli 58 prosenttia, kun taas niistä, jotka eivät olleet huolissaan, osuus oli 77 prosenttia ($p < 0,001$).

Taulukko 13 Iäkkäät ottavat muita vähemmän riskejä liikenteessä/onko iästä läheistä*

läkkäät ottavat muita vähemmän riskejä		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaista autoilijaa?	Kyllä	68 %	18 %	14 %	100 %
	Ei	53 %	27 %	20 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija:	Kyllä	58 %	21 %	21 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	77 %	14 %	9 %	100 %
	En osaa sanoa	55 %	33 %	13 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Iäkkäät ja ajonopeus

Noin kuusi vastaajaa kymmenestä arvioi, että iäkkäät noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia. Arvio oli vahvempi miehillä kuin naisilla ($p < 0,001$) ja iäkkäämmillä kuin nuoremmilla ($p < 0,001$). Yli 65-vuotiaista iäkkäiden kuljettajien muita parempaan nopeusrajoitusten noudattamiseen uskoi lähes yhdeksän kymmenestä (85%), 18-24 –vuotiaista neljä kymmenestä (41 %). Myös tämän kysymyksen kohdalla ikä selitti parhaiten käsitystä iäkkäiden muita paremmasta nopeusrajoitusten noudattamisesta (liite 6). Ne kuljettajat, jotka ajoivat vuodessa keskimäärin 10 000 - 15 000 kilometriä, uskoivat väitteeseen useammin kuin tätä enemmän tai vähemmän ajavat ($p < 0,05$).

Taulukko 14 Iäkkäät noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia (N=1365)

läkkäät noudattavat muita paremmin..	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	16%	13%	20%	6%	7%	13%	20%	28%
Samaa mieltä	45%	44%	46%	35%	40%	37%	51%	57%
En osaa sanoa	19%	20%	18%	33%	24%	20%	17%	9%
Eri mieltä	18%	22%	14%	23%	27%	28%	11%	5%
Täysin eri mieltä	1%	1%	1%	2%	3%	2%	1%	1%

Myös ne vastaajat, joiden lähipiiriin kuului iäkkäitä autoilijoita, uskoivat useammin iäkkäiden noudattavan paremmin nopeusrajoituksia ($p < 0,001$). Heistä seitsemän kymmenestä oli väitteen kanssa samaa mieltä, kun taas muista vastaajista osuus oli joka toinen. Niistä iäkkäiden läheisistä, joille autoilu ei ollut huolenaihe, väitteen kannalla oli kahdeksan vastaajaa kymmenestä ($p < 0,001$).

Taulukko 15 iäkkäät noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia/onko iäkästä läheistä*

lääkäät noudattavat muita paremmin..		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaista autoilijaa?	Kyllä	71 %	13 %	15 %	100 %
	Ei	52 %	24 %	23 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija:	Kyllä	61 %	13 %	26 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	79 %	12 %	9 %	100 %
	En osaa sanoa	65 %	30 %	5 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Noin joka toinen vastaaja katsoi kuitenkin, että ikäihmiset ajavat maanteillä liian hiljaa. Ikä selitti parhaiten käsitystä liian hitaasti ajamisesta (liite 6). Yli 65-vuotiaista vastaajista tätä mieltä oli noin joka kolmas ($p < 0,001$). Miehistä naisia suurempi osuus oli väitteen kanssa täysin samaa mieltä ($p < 0,05$).

Taulukko 16 iäkkäät kuljettajat ajavat maanteillä liian hiljaa (N=1365)

lääkäät kuljettajat ajavat maanteillä liian hiljaa	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	10%	8%	12%	11%	12%	14%	8%	4%
Samaa mieltä	39%	42%	36%	40%	48%	41%	41%	25%
En osaa sanoa	27%	27%	26%	26%	23%	24%	27%	32%
Eri mieltä	23%	22%	23%	22%	16%	20%	22%	34%
Täysin eri mieltä	2%	2%	2%	1%	1%	1%	2%	5%

Ne vastaajat, joiden läheisiin ei kuulunut ikäkuskeja, olivat hieman useammin sitä mieltä että iäkkäät ajavat maanteillä liian hiljaa ($p < 0,001$). Heistä useampi kuin joka toinen oli väitteestä samaa mieltä kun taas iäkkäiden läheisistä samaa mieltä oli noin neljä kymmenestä. Niistäkin, jotka eivät olleet huolissaan iäkkään läheisensä ajamisesta, liian hitaasti ajamiseen uskoi joka kolmas ja niistä, jotka olivat huolissaan, peräti kuusi kymmenestä ($p < 0,001$).

Taulukko 17 iäkkäät kuljettajat ajavat maanteillä liian hiljaa/onko iäkästä läheistä*

lääkäät kuljettajat ajavat maanteillä liian hiljaa		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaista autoilijaa?	Kyllä	43 %	26 %	31 %	100 %
	Ei	54 %	27 %	18 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija:	Kyllä	59 %	19 %	22 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	33 %	27 %	40 %	100 %
	En osaa sanoa	40 %	58 %	3 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Iäkkäiden liikennesääntötuntemus

Noin kolmannes vastaajista uskoi, että iäkkäät kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä. Yli 65-vuotiaista tätä mieltä oli noin viidennes ($p < 0,001$). Sukupuoli ei vaikuttanut käsitykseen siitä, tuntevatko iäkkäät nykyiset liikennesäännöt.

Taulukko 18 iäkkäät kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä (N=1365)

lääkäät kuljettajat eivät tiedä nykyisiä..	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	4 %	3 %	5 %	6 %	7 %	4 %	4 %	2 %
Samaa mieltä	27 %	26 %	28 %	36 %	32 %	30 %	27 %	16 %
En osaa sanoa	35 %	35 %	35 %	29 %	35 %	35 %	39 %	32 %
Eri mieltä	31 %	32 %	29 %	26 %	26 %	29 %	28 %	44 %
Täysin eri mieltä	3 %	3 %	3 %	2 %	2 %	2 %	3 %	7 %

Ne vastaajat, joiden lähipiirissä oli ikäkuljettajia, uskoivat muita useammin iäkkäiden hallitsevan nykyiset liikennesäännöt ($p < 0,001$). Heistä joka neljäs oli samaa mieltä väitteen ”iäkkäät kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä” kanssa kun muista vastaajista osuus oli kolmannes. Kuitenkin niistä iäkkäiden läheisistä, jotka olivat

ikäkuljettajan autoilusta huolissaan, useampi kuin neljä kymmenestä uskoi, että liikennesääntötuntemus ei ole ajan tasalla ($p < 0,001$). Tämä muuttuja selittikin parhaiten suhtautumista väitteeseen (liite 6).

Taulukko 19 Iäkkäät kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä/onko iäkästä läheistä*

Iäkkäät kuljettajat eivät tiedä nykyisiä..		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaasta autoilijaa?	Kyllä	26 %	31 %	42 %	100 %
	Ei	36 %	39 %	25 %	100 %
Jos on lähipiirissä yli 70-v autoilija:	Kyllä	43 %	26 %	31 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	16 %	32 %	52 %	100 %
	En osaa sanoa	15 %	63 %	23 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Yli puolet vastaajista olikin sitä mieltä että liikennesääntöjen tuntemista olisi syytä mitata kun ajokortti on ollut voimassa 30 vuotta. Iällä ei ollut merkitystä, noin neljännes kaiken ikäisistä vastusti ajatusta. Naiset ($p < 0,001$) olivat miehiä useammin kirjallisten kokeiden kannalla. Parhaiten suhtautumiseroa selitti sukupuoli (liite 6). Yli 30 000 kilometriä vuodessa ajavat kannattivat kokeita useammin kuin vähemmän ajavat ($p < 0,001$; liite 5). Heistä yli kuusi kymmenestä oli kokeen kannalla.

Taulukko 20 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokeet olisivat tarpeen kaikille, joilla ajokortti on ollut 30 vuotta. (N=1365)

Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista ...	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	15 %	19 %	12 %	14 %	23 %	15 %	15 %	11 %
Samaa mieltä	36 %	37 %	35 %	43 %	36 %	36 %	34 %	35 %
En osaa sanoa	25 %	26 %	25 %	25 %	23 %	24 %	25 %	27 %
Eri mieltä	19 %	16 %	21 %	14 %	13 %	20 %	20 %	22 %
Täysin eri mieltä	5 %	3 %	7 %	5 %	5 %	4 %	5 %	5 %

Iäkkäiden kuljettajien läheisistä alle puolet (47 %) kannatti kirjallisia kokeita. Niistä vastaajista, joiden lähipiiriin ikäkuskeja ei kuulunut, koetta kannatti useampi kuin joka toinen vastaaja (55 %; $p < 0,001$). Kannatus oli kuitenkin yhtä suurta niiden vastaajien keskuudessa, jotka olivat huolissaan iäkkään läheisensä autoilusta ($p < 0,05$).

Taulukko 21 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokeet olisivat tarpeen kaikille, joilla ajokortti on ollut 30 vuotta/onko iäkästä läheistä*

Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista ...		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaasta autoilijaa?	Kyllä	47 %	24 %	28 %	100 %
	Ei	55 %	26 %	19 %	100 %
Jos on lähipiirissä yli 70-v autoilija:	Kyllä	56 %	22 %	22 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	43 %	25 %	33 %	100 %
	En osaa sanoa	35 %	38 %	28 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Iäkkäiden ajokunto

Noin neljä vastaajaa kymmenestä oli sitä mieltä että ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään sairastelusta huolimatta. Naiset ja nuoret olivat miehiä ja iäkkäämpiä useammin sitä mieltä, että kortin saa pitää liian pitkään ($p < 0,001$). Yli 65-vuotiaista joka neljäs oli tätä mieltä, alle 50-vuotiaista noin joka toinen.

Taulukko 22 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet vaivaavat. (N=1365)

Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään ...	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	15%	17%	14%	17%	17%	19%	16%	7%
Samaa mieltä	28%	31%	26%	32%	33%	27%	30%	20%
En osaa sanoa	33%	34%	33%	35%	34%	33%	31%	36%
Eri mieltä	20%	16%	23%	15%	14%	19%	19%	28%
Täysin eri mieltä	3%	1%	5%	1%	2%	2%	3%	8%

Niistä vastaajista, joiden lähipiiriin kuului iäkkäitä autoilijoita, neljä kymmenestä oli sitä mieltä että ajokortin saa pitää liian pitkään ($p < 0,001$). Kysymys kuitenkin erotteli läheiset selkeästi sen mukaan, olivatko he huolissaan autoilevasta iäkkäästä vai eivät (62 % vs. 27 %; $p < 0,001$). Huolissaan oleminen selittikin parhaiten suhtautumista väitteeseen (liite 6).

Taulukko 23 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet vaivaavat/onko iästä läheistä* p< 0,001

Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään ...		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaasta autoilijaa?	Kyllä	41 %	32 %	28 %	100 %
	Ei	47 %	35 %	18 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija	Kyllä	62 %	27 %	11 %	100 %
	Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	27 %	34 %	39 %
	En osaa sanoa	33 %	45 %	23 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Vastaajista joka toinen myönsi, että iäkkäille mahdollisesti sattuvat sairauskohtaukset ratissa pelottavat. Eniten huolissaan olivat naiset ja nuoret, vähemmän miehet ja iäkkäämmät vastaajat (p< 0,05).

Taulukko 24 Ikäihmisille mahdollisesti tapahtuvat sairauskohtaukset auton ratissa pelottavat(N=1365)

Ikäihmisille mahdollisesti tapahtuvat..	kaikki	nainen	mies	18-24	25-34	35-49	50-64	65+
Täysin samaa mieltä	9%	9%	9%	20%	9%	10%	8%	6%
Samaa mieltä	41%	46%	36%	38%	42%	45%	42%	36%
En osaa sanoa	21%	19%	23%	21%	16%	20%	22%	26%
Eri mieltä	24%	23%	25%	17%	28%	23%	24%	25%
Täysin eri mieltä	4%	2%	6%	5%	6%	3%	3%	7%

lääkäiden läheiset ja ei-läheiset eivät eronneet siinä, pelkäsivätkö he sairauskohtauksia vai eivät. Sen sijaan niistä iäkkäiden läheisistä, jotka olivat autoilusta huolissaan, useampi kuin seitsemän kymmenestä pelkäsi sairauskohtauksia, ei-huolissaan olevista noin joka kolmas (p< 0,001). Tämä muuttuja selitti suhtautumistapaa parhaiten (liite 6).

Taulukko 25 Ikäihmisille mahdollisesti tapahtuvat sairauskohtaukset auton ratissa pelottavat/onko iästä läheistä*

Ikäihmisille mahdollisesti tapahtuvat..		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaasta autoilijaa?	Kyllä	49 %	21 %	30 %	100 %
	Ei	51 %	22 %	27 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija:	Kyllä	71 %	13 %	16 %	100 %
	Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	36 %	24 %	41 %
	En osaa sanoa	45 %	40 %	15 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Vastaajilta kysyttiin lisäksi kantaa autokoulun uudelleen suorittamisesta. Hieman useampi kuin joka kymmenes vastaaja oli valmis passittamaan iäkkäät takaisin autokoulun penkille. Naiset olivat autokoulun kannalla miehiä useammin (p< 0,05). Iäkkäistä tämä osuus oli muun ikäisiä pienempi, 7 prosenttia (p< 0,05). Yli 30 000 kilometriä vuodessa ajavista noin joka kuudes kannatti autokoulun uusimista iäkkäänä (p< 0,05; liite 5).

Taulukko 26 Jos ikäihmiset haluavat jatkaa ajokortin voimassaoloa, olisi heidän suoritettava autokoulu uudestaan. (N=1365)

Jos ikäihmiset haluavat jatkaa ajokortin...	kaikki	nainen	mies	18-24	25-34	35-49	50-64	65+
Täysin samaa mieltä	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	3 %	4 %	4 %
Samaa mieltä	8 %	10 %	7 %	7 %	12 %	9 %	9 %	3 %
En osaa sanoa	21 %	22 %	19 %	29 %	21 %	21 %	19 %	18 %
Eri mieltä	46 %	47 %	46 %	49 %	42 %	48 %	46 %	46 %
Täysin eri mieltä	21 %	16 %	25 %	10 %	21 %	18 %	21 %	29 %

Niistä vastaajista, joiden läheinen oli iäkäs autoilija, uutta autokoulua kannatti alle joka kymmenes (p< 0,001). Huolissaan olevista läheisistä osuus oli joka seitsemäs, samoin kuin niistä vastaajista, joilla ei ollut lähipiirissä iäkkästä autoilijaa (p< 0,001).

Taulukko 27 Jos ikäihmiset haluavat jatkaa ajokortin voimassaoloa, olisi heidän suoritettava autokoulu uudestaan/onko iästä läheistä*

Jos ikäihmiset haluavat jatkaa ajokortin...		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaasta autoilijaa?	Kyllä	9 %	16 %	75 %	100 %
	Ei	15 %	25 %	60 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija:	Kyllä	14 %	16 %	69 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	7 %	13 %	80 %	100 %
	En osaa sanoa	3 %	38 %	60 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Viimeistään 75 -vuotiaana pidettävän ajokokeen ja sen jälkeen määräaikaisen kortin kannalla oli alle 65-vuotiaista noin joka toinen ja yli 65-vuotiaista joka kolmas ($p < 0,001$). Parhaiten suhtautumista selitti juuri ikä (liite 6). Naiset kannattivat ajatusta miehiä useammin ($p < 0,001$). Eniten ajatusta kannattivat paljon (30 000 +) ajavat ($p < 0,05$; liite 5).

Taulukko 28 Ajotaito pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa, ja sen jälkeen ajokortti pitäisi uusia vain vuodeksi, pari kerrallaan (N=1365)

Ajotaito pitäisi tarkistaa viimeistään 75- vuotiaana..	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	18 %	22 %	14 %	22 %	26 %	20 %	16 %	9 %
Samaa mieltä	37 %	41 %	33 %	41 %	43 %	42 %	37 %	21 %
En osaa sanoa	21 %	18 %	24 %	23 %	21 %	20 %	20 %	22 %
Eri mieltä	18 %	15 %	22 %	10 %	8 %	13 %	21 %	33 %
Täysin eri mieltä	6 %	4 %	8 %	4 %	3 %	4 %	6 %	14 %

Ikäkuljettajien läheisistä ajokoetta ja määräaikaista korttia kannatti alle puolet, muista vastaajista kuusi kymmenestä ($p < 0,001$). Huolissaan olevista läheisistä osuus oli myös kuusi kymmenestä, ei-huolestuneista joka kolmas ($p < 0,001$).

Taulukko 29 Ajotaito pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa, ja sen jälkeen ajokortti pitäisi uusia vain vuodeksi, pari kerrallaan/onko iästä läheistä*

Ajotaito pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana..		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiaasta autoilijaa?	Kyllä	46 %	20 %	34 %	100 %
	Ei	63 %	22 %	15 %	100 %
Jos on lähipiirissäsi yli 70-v autoilija	Kyllä	61 %	16 %	24 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	35 %	23 %	42 %	100 %
	En osaa sanoa	50 %	28 %	23 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Eniten ajokyvyn arvioinnissa kannatusta herätti ajatus siitä että iäkkään ajokyvyn tarkistaisivat säännöllisesti lääkäri, neuropsykologi ja liikenneopettaja. Tätä kannatti seitsemän vastaajaa kymmenestä. Naiset kannattivat ajatusta yleisemmin kuin miehet ja nuoret useammin kuin vanhemmat ($p < 0,001$). Silti yli 65-vuotiaistakin kannattajia oli useampi kuin joka toinen.

Taulukko 30 Olisi hyvä jos iäkkään henkilön ajokyky määriteltäisiin säännöllisesti lääkärin, neuropsykologin ja liikenneopettajan yhteistyönä (N=1365)

Olisi hyvä jos iäkkään henkilön ajokyky..	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	27 %	32 %	22 %	31 %	36 %	30 %	25 %	16 %
Samaa mieltä	44 %	47 %	41 %	44 %	45 %	44 %	46 %	40 %
En osaa sanoa	20 %	16 %	24 %	22 %	15 %	19 %	19 %	28 %
Eri mieltä	7 %	4 %	10 %	3 %	4 %	6 %	8 %	12 %
Täysin eri mieltä	2 %	1 %	3 %	-	1 %	1 %	2 %	4 %

Hieman harvemmat (66 %) iäkkään kuljettajan läheisistä kuin muista vastaajista (75 %) kannattivat monialaista arviota iäkkään ajokyvystä ($p < 0,05$). Kuitenkin niistä läheisistä, joilla iäkkään autoilu oli huolenaihe, arvion kannattajia oli peräti 80 prosenttia ($p < 0,001$).

Taulukko 31 Olisi hyvä jos iäkkään henkilön ajokyky määriteltäisiin säännöllisesti lääkärin, neuropsykologin ja liikenneopettajan yhteistyönä /onko iäkästä läheistä*

Olisi hyvä jos iäkkään henkilön ajokyky..		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaasta autoilijaa?	Kyllä	66 %	23 %	11 %	100 %
	Ei	75 %	18 %	7 %	100 %
Jos on lähipiirissä yli 70-v autoilija:	Kyllä	80 %	15 %	5 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	58 %	27 %	15 %	100 %
	En osaa sanoa	50 %	38 %	13 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

lääkkeitä tukevat palvelut

Noin seitsemän vastaajaa kymmenestä kannatti myös palveluiden parantamista siten, että iäkkäät eivät kokisi oman auton käyttöä välttämättömäksi. Naiset kannattivat palveluiden lisäämistä miehiä yleisemmin ($p < 0,05$) ja nuoret vanhimpia yleisemmin ($p < 0,05$)

Taulukko 32 Palveluita tulisi parantaa siten, että iäkkäät eivät kokisi oman auton käyttöä välttämättömäksi (N=1365)

Palveluita tulisi parantaa siten, että	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	23 %	27 %	19 %	29 %	31 %	22 %	22 %	16 %
Samaa mieltä	45 %	44 %	46 %	42 %	45 %	43 %	47 %	46 %
En osaa sanoa	22 %	20 %	24 %	24 %	17 %	23 %	22 %	23 %
Eri mieltä	8 %	8 %	9 %	4 %	6 %	10 %	8 %	11 %
Täysin eri mieltä	2 %	1 %	3 %	1 %	1 %	2 %	1 %	4 %

Ne vastaajat, joiden läheisiin ei kuulunut ikäautoilijoita, kannattivat hieman useammin palveluiden parantamista siten, että autoilu ei tuntuisi välttämättömältä (66 % vs. 70 %; $p < 0,05$). Kuitenkin iäkkäiden läheisistä ne, jotka olivat autoilusta huolissaan, kannattivat palveluiden parantamista useammin kuin ei-huolissaan olevat ($p < 0,001$). Huolissaan oleminen selitti muuttujista parhaiten suhtautumista palvelutarjontaan (liite 6).

Taulukko 33 Palveluita tulisi parantaa siten, että iäkkäät eivät kokisi oman auton käyttöä välttämättömäksi/onko iäkästä läheistä*

Palveluita tulisi parantaa siten, että iäkkäät..		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaasta autoilijaa?	Kyllä	66 %	22 %	13 %	100 %
	Ei	70 %	23 %	8 %	100 %
Jos on lähipiirissä yli 70-v autoilija:	Kyllä	76 %	17 %	7 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	59 %	24 %	17 %	100 %
	En osaa sanoa	63 %	33 %	5 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Vastaajilta kysyttiin myös suhtautumista rajoitettuun ajo-oikeuteen. Autoilun rajoittamista siten, että iäkkäät saivat ajaa autoa vain tietyillä matkoilla, kannatti noin kolmannes. Parhaiten suhtautumista asiaan selitti sukupuoli (liite 6). Naiset kannattivat miehiä useammin sitä, että iäkkäiden pitäisi pysyä tietyillä reiteillä ($p < 0,001$). Nuoret olivat kannastaan useammin epävarmoja tai väitteen kanssa samaa mieltä tai kuin vanhemmat vastaajat ($p < 0,05$)

Taulukko 34 Olisi hyvä jos iäkäs ihminen saisi luvan ajaa autoa vain tutuilla reiteillä (esim. kauppamatkan) (N=1365)

Olisi hyvä jos iäkäs ihminen saisi luvan ajaa	kaikki	nainen	mies	18–24	25–34	35–49	50–64	65+
Täysin samaa mieltä	7 %	7 %	7 %	6 %	3 %	5 %	10 %	7 %
Samaa mieltä	26 %	28 %	23 %	29 %	24 %	22 %	29 %	25 %
En osaa sanoa	26 %	27 %	24 %	31 %	28 %	27 %	24 %	24 %
Eri mieltä	34 %	34 %	34 %	26 %	35 %	39 %	32 %	31 %
Täysin eri mieltä	8 %	4 %	12 %	7 %	10 %	7 %	5 %	12 %

lääkäiden läheiset ottivat muita hieman useammin kantaa sekä rajoitetun ajo-oikeuden puolesta että sitä vastaan ($p < 0,05$). Iäkkäiden läheisistä ajo-oikeuden alueellista rajoittamista kannatti 34 prosenttia ja vastusti 44 prosenttia. Muista vastaajista ajatusta kannatti 31 prosenttia ja vastusti 40 prosenttia. Erityisen paljon ajatusta kannattivat ne iäkkäiden läheiset, joille autoilu oli huolenaihe (46 %). Ne läheiset, joilla huolta ei ollut, kannattivat rajattua ajo-oikeutta muita harvemmin (26 %; $p < 0,001$).

Taulukko 35 Olisi hyvä jos iäkäs ihminen saisi luvan ajaa autoa vain tutuilla reiteillä (esim. kauppamatkan) /onko iäkästä läheistä*

Olisi hyvä jos iäkäs ihminen saisi luvan ajaa ...		Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	yht.
Onko lähipiirissäsi yli 70-vuotiasta autoilijaa?	Kyllä	34 %	22 %	44 %	100 %
	Ei	31 %	29 %	40 %	100 %
Jos on lähipiirissä yli 70-v autoilija	Kyllä	46 %	16 %	38 %	100 %
Oletko huolestunut iäkkään läheisesi ajamisesta?	Ei	26 %	24 %	50 %	100 %
	En osaa sanoa	38 %	40 %	23 %	100 %

*Taulukossa on summattu täysin samaa mieltä + samaa mieltä ja eri mieltä + täysin eri mieltä

Tulosten yhteenveto ja arviointi

Noin puolet kansalaisista vastasi, että ikäkuljettajien sairauskohtaukset pelottavat, he ajavat maantiellä liian hitaasti ja että heidän sääntötuntemustaan tulisi kontrolloida. Kuitenkaan suhtautumista iäkkäisiin kuljettajiin ei yleisesti voi pitää tämän tutkimuksen perusteella kielteisenä tai ennakkoluuloisena. Koko vastaajajoukosta yli 80 % oli sitä mieltä, että terveenä iäkäsikin pärjää liikenteessä hyvin. Kuusi vastaajaa kymmenestä koki, että ikäautoilijat ovat muita harkitsevampia ja noudattavat esimerkiksi nopeusrajoituksia muita paremmin. Suhtautuminen oli tätäkin positiivisempi silloin kun lähipiirissä oli ikäkuljettajia. Nämä vastaajat olivat muita harvemmin sitä mieltä, että iäkkäiden autoilua tulisi rajoittaa ja ikäkuljettajien ajokykyä ja -terveyttä testata. Kansalaisten mielipiteet ovat aiemmin saatujen tutkimustulosten suuntaisia. Niissä iäkkäiden on todettu ajavan rauhallisesti, maltillisesti ja varovasti sekä välttävän riskejä ja tahallisia rikkomuksia kuten rattijuopumusta (ks. Langford & Koppel 2006).

Noin neljä kymmenestä niistä vastaajista, joilla oli lähipiirissä ikäkuljettaja, oli huolestunut läheisen ikäkuskin ajamisesta. Heidän mielestään ajokyvyn säilymistä tulisi testata nykyistä tehokkaammin. Muun muassa lääkärin, neuropsykologin ja liikenneopettajan arviota ajokyvyn säilymisestä kannatti noin 80 % näistä vastaajista. Lisäksi he olivat muita useammin sitä mieltä, että ajokortin saa pitää liian pitkään, vaikka dementia ja muut sairaudet vaivaavat. Iäkkäiden läheiset saattavat tuntea olonsa neuvottomaksi, kun iäkäs jatkaa autoilua muiden huolesta välittämättä. Lähiomainen saattaa tunnistaa esimerkiksi muistisairauden merkit usein paremmin kuin lääkäri, joka tapaa potilaan vastaanotolla vain rajoitetun ajan.

Miehet suhtautuivat iäkkäiden autoiluun ymmärtäväisemmin kuin naiset, ja iäkkäät ymmärtäväisemmin kuin nuoremmat vastaajat. Iäkkäät ja miehet olivat useammin sitä mieltä, että ikäkuskit ottavat muita vähemmän riskejä liikenteessä. Naisvastaajat taas pelkäsivät ikäkuskeja ja heidän mahdollisia sairauskohtauksiaan enemmän kuin miesvastaajat. He myös kannattivat enemmän erilaisia rajoituksia ikäkuljettajien autoiluun. Paljon (30 000 + km/v) ajavat vastaajat kannattivat muita useammin erilaisia testejä, joilla ajokykyä voidaan seurata ja ajoterveyttä valvoa. Tulosta saattaa osittain selittää aikaisemmat tutkimustulokset, joiden mukaan miehille ajaminen on eräänlainen itsestäänselvyys, kunnes fyysisen kunnan heikentyminen pakottaa heidät miettimään vaihtoehtoja autoilulle. Naiskuljettajilla tärkeimpiä tekijöitä ajo-oikeudesta luopumiseen olivat edellisen vuoden ajohistoria ja auton käytön tärkeys ja ajamisen kuormittavuus. Naisten päätöstä lopettaa ajaminen on pidetty eräänä strategisen itsesääätelyn muotona ja todettu, että he ovat miehiä kykenevämpiä tekemään oikeita päätöksiä (ks. Liikkanen 2007, Sarias & Summala 2010).

Selvitettäessä hitaasti ajamista ja sen syitä on voitu todeta, että hitaasti ajavat olivat vertailukuljettajia vanhempia (Rajalin 1998). Kognitiivisten kykyjen heikentyessä reaktioajat kasvavat ja muun muassa ajotilanteiden havainnointi ja arviointi muuttuvat vaikeimmiksi (Anstey ym. 2005). Iäkkäät itse ovat aiemmin tehdyissä kyselytutkimuksissa (ks. Liikkanen 2007) kaipaillleet lisätietoja uusista säännöistä ja liikennemerkeistä.

Onnettomuus uutisten yhteydessä raportoidaan nykyisin usein sairauskohtauksista. Uudenmaan tutkijalautakunnan mukaan vuosien 2008 – 2009 kuolonkolareista joka viides aiheutui sairauskohtauksista, useimmin sydänkohtauksista.

Ne iäkkäiden lähipiiristä, jotka tunsivat huolta iäkkään läheisensä ajamisesta, kannattivat muita enemmän rajoitettua ajo-oikeutta. Tällöin iäkäs saisi ajaa vain tutuilla reiteillä. Rajoitettu ajo-oikeus saattaisi olla joissakin tapauksissa perusteltua, mutta harkintakykyä heikentävissä sairauksissa kuten Alzheimerin taudissa rajoitettu ajo-oikeus ei ole perusteltua. Auton voi kolaroida yhtä hyvin tutuilla reiteillä (ks. Tervo 2011).

Tutkimuksessa selvitettiin suhtautumista ikäautoilijoihin. Kohderyhmänä he ovat nuoria kortinhaltijoita moninaisempi ryhmä. Mukaan mahtuu aktiivisia, hyväkuntoisia ja taitavia ajajia sekä huonon terveydentilan vuoksi autosta kokonaan luopuneita. Tämä näkyi myös kansalaisten suhtautumisessa. Liikenneturvallisuuksessa ryhmän heterogeenisyys on suuri haaste. Sitä se on myös väestöviestinnälle, etteivät yksittäiset poikkeukset pääse synnyttämään suuria ennakkoluuloja.

Lähteet

- Anstey, K. J., Wood, J., Lord, S., Walker, J. G. 2005. Cognitive, sensory and physical factors enabling driving safety in older adults, *Clinical Psychology Review* Volume 25, Issue 1.
- Hernetkoski, K., Katila, A., Laapotti, S., Lammi, A., Keskinen, E. 2007. Kuljettajien sosiaaliset taidot liikenteessä. Mitä ovat kuljettajan sosiaaliset taidot, miten ne kehittyvät ja miten ne ovat yhteydessä liikenneturvallisuuteen. *LINTU-julkaisu* 4/2007.
- Kyllä vanha viisas on, vaikei väkevä. Iäkkäiden liikenneturvallisuus. Iäkäsryhmän loppuraportti 2.10.2008. LVM.
- Liikenneturvan tilastokatsaus "Iäkkäiden henkilövahingot liikenteessä" 9.3.2011.
- Liikkanen, L. 2007. Kuka uusii ajokortin? - Tuloksia rekisteritutkimuksesta ja iäkkäiden kuljettajien itsearviointimenetelmästä, Helsinki 2007. Liikenneturvan tutkimuksia 121.
- Mikkonen, V. 2010. Seniorikuljettajan seuraindeksi 2010, *Trafin julkaisu* 12/2011
- O'Neill, D. (1992) Physicians, elderly drivers, and dementia. *Lancet* 1992.
- Parker, D., Mc Donald, L., Rabbitt P., Sutcliffe, P. 2003. Older drivers and road safety; the acceptability of a range of intervention measures: *Accident Analysis and Prevention* 2003/9, 35(5) pp. 805 -10.
- Rajalin, S. 2009. Luento Liikenneturvan iäkässeminaarissa (Helsinki, Tampere, Oulu)
- Sarias, H., Summala, H. 2010. Ajotaidon säilyttäminen ikääntyessä: koulutusinterventio ja 13 vuoden seuranta tutkimus, *Lintu julkaisu*.
- Marshall, S.C., Man-Son-Hing, M., Molnar, F., Wilson, K.G., Blair, R. (2007) The acceptability to older drivers of different types of licensing restrictions. *Accident Analysis & Prevention* Volume 39, Issue 4.
- Summala, H. 1996. Tarvitsemmeko autonkuljettajien ikäkausitarkastuksia? *Suomen Lääkärilehti* 18-19/96 vsk 51
- Tervo, T. 2011. Milloin ajokortti pitäisi ottaa pois? Helsingin Sanomien sähköinen kommentti 1.8.2011
- Tervo, T., Pajunen J., Neira, W. 2008. Ajoterveyden valvontajärjestelmää voitaisiin vielä parantaa. *Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim* 2008;124(18):2102-7.

LIITE 1 SUKUPUOLI

sukupuoli * 1 Jos on terve, niin ikkään ihmisen pituus liitteessä hyvin

		Crosstab					
% within sukupuoli		1 Jos on terve, niin ikkään ihmisen pituus liitteessä hyvin					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	18,2%	60,1%	6,7%	14,2%	1,9%	100,0%
	M	29,7%	54,0%	7,0%	8,5%	7%	100,0%
Total		24,1%	57,0%	6,9%	11,3%	7%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	30,883 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	31,311	4	,000	
N of Valid Cases	1365			

a. 1 cells (10,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,90.

sukupuoli * 133521 noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia

		Crosstab					
% within sukupuoli		133521 noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	13,7%	44,4%	19,9%	21,5%	1,5%	100,0%
	M	20,0%	46,4%	17,8%	14,4%	1,4%	100,0%
Total		16,4%	45,4%	18,8%	17,9%	1,5%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	21,832 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	21,997	4	,000	
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,30.

sukupuoli * 133522 kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä

		Crosstab					
% within sukupuoli		133522 kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	3,4%	35,0%	35,4%	32,0%	3,7%	100,0%
	M	4,9%	28,0%	35,1%	28,0%	3,2%	100,0%
Total		4,2%	27,0%	35,2%	30,6%	2,9%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	3,900 ^a	4	,221	
Likelihood Ratio	3,913	4	,118	
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 19,50.

sukupuoli * 4 133521 kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä

		Crosstab					
% within sukupuoli		4 133521 kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	4,3%	26,0%	30,8%	33,9%	2,8%	100,0%
	M	6,2%	21,9%	29,7%	39,8%	4,0%	100,0%
Total		4,8%	24,5%	30,3%	36,9%	3,4%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	11,242 ^a	4	,024	
Likelihood Ratio	11,268	4	,024	
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 23,04.

sukupuoli * 5 ikkään kuljettajat ajavat maanteillä liian hitaasti

		Crosstab					
% within sukupuoli		5 ikkään kuljettajat ajavat maanteillä liian hitaasti					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	3,6%	41,9%	28,9%	22,0%	1,6%	100,0%
	M	12,1%	36,2%	26,3%	23,1%	2,3%	100,0%
Total		9,9%	39,0%	26,6%	22,6%	2,0%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	10,588 ^a	4	,031	
Likelihood Ratio	10,682	4	,030	
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 13,23.

sukupuoli * 6 ikkäänmahdollisesti tapahtuvat sairaukkohtaukset auton ratissa pelottavat

		Crosstab					
% within sukupuoli		6 ikkäänmahdollisesti tapahtuvat sairaukkohtaukset auton ratissa pelottavat					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	9,1%	46,5%	19,3%	22,7%	2,4%	100,0%
	M	8,9%	36,4%	23,3%	25,4%	6,0%	100,0%
Total		9,0%	41,3%	21,3%	24,1%	4,2%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	22,745 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	21,162	4	,000	
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 28,43.

sukupuoli * 7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet vaikeavat

		Crosstab					
% within sukupuoli		7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet vaikeavat					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	17,2%	51,2%	34,4%	15,7%	1,5%	100,0%
	M	13,8%	25,0%	32,0%	24,4%	4,0%	100,0%
Total		15,5%	28,4%	33,5%	19,6%	3,1%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	27,767 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	28,456	4	,000	
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 20,58.

sukupuoli * 8 Ollisi hyvä jos ikkäsi ihmisen säisi luvan ajaa autoa vain tutuilla reiteillä (esim. kaupunkitien)

		Crosstab					
% within sukupuoli		8 Ollisi hyvä jos ikkäsi ihmisen säisi luvan ajaa autoa vain tutuilla reiteillä (esim. kaupunkitien)					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	6,7%	28,3%	27,4%	33,6%	6,0%	100,0%
	M	6,8%	23,0%	24,3%	34,3%	11,6%	100,0%
Total		6,7%	25,6%	25,8%	34,1%	7,8%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	31,121 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	32,512	4	,000	
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 45,09.

sukupuoli * 9 Ikätaulot ovat harkitsevampia ja mieltävät tarkoin muun muassa sitä, milloin lähtevät liikenteeseen.

		Crosstab					
% within sukupuoli		9 Ikätaulot ovat harkitsevampia ja mieltävät tarkoin muun muassa sitä, milloin lähtevät liikenteeseen.					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	10,0%	48,5%	26,6%	16,7%	2,1%	100,0%
	M	10,3%	49,8%	23,0%	15,2%	1,4%	100,0%
Total		10,2%	47,0%	25,1%	16,0%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	4,348 ^a	4	,361	
Likelihood Ratio	4,353	4	,360	
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,76.

sukupuoli * 10 lääköt ottavat muita vähemmän riskiä liikenteessä

Crosstab

% within sukupuoli		10 lääköt ottavat muita vähemmän riskiä liikenteessä					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Ei mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	13,9%	46,5%	23,0%	17,3%	1,8%	100,0%
	M	15,5%	48,3%	21,8%	12,4%	2,0%	100,0%
Total		13,3%	47,4%	22,4%	15,1%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,190 ^a	4	,031
Likelihood Ratio	13,254	4	,031
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,25.

sukupuoli * 11 Oletti hyvä jos lääkän henkilön ajokyky määriteltiin lääkäriin, neuropsykologiin...

Crosstab

% within sukupuoli		11 Oletti hyvä jos lääkän henkilön ajokyky määriteltiin lääkäriin, neuropsykologiin ja liikenneopettajan yhteisöön					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Ei mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	31,7%	46,8%	16,4%	4,5%	,6%	100,0%
	M	22,1%	41,2%	24,0%	9,9%	2,7%	100,0%
Total		26,8%	44,0%	20,3%	7,3%	1,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	46,678 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	48,656	4	,000
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,27.

sukupuoli * 12 Palvelusta tuihi parantaa siten, että lääköt eivät koki omaa auton käyttöä välttämättömäksi

Crosstab

% within sukupuoli		12 Palvelusta tuihi parantaa siten, että lääköt eivät koki omaa auton käyttöä välttämättömäksi					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Ei mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	25,8%	43,9%	20,3%	7,0%	1,0%	100,0%
	M	19,0%	45,8%	23,9%	8,8%	2,6%	100,0%
Total		22,8%	44,9%	22,1%	8,4%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,976 ^a	4	,003
Likelihood Ratio	16,173	4	,003
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,25.

sukupuoli * 13 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokeet olivat tarpeen ....

Crosstab

% within sukupuoli		13 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokeet olivat tarpeen kaikille, joilla ajokortti on ollut 30 vuotta					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Ei mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	18,8%	36,0%	25,6%	18,1%	2,5%	100,0%
	M	12,1%	34,8%	25,0%	21,0%	7,2%	100,0%
Total		15,4%	35,8%	25,3%	18,6%	4,9%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	29,894 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	30,691	4	,000
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 32,84.

sukupuoli * 14 Jos ikäihmiset haluavat jatkaa ajokortin voimassaoloa, olisi heidän suoritettava autokoulu uudestaan.

Crosstab

% within sukupuoli		14 Jos ikäihmiset haluavat jatkaa ajokortin voimassaoloa, olisi heidän suoritettava autokoulu uudestaan.					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Ei mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	4,2%	9,7%	22,4%	47,4%	16,3%	100,0%
	M	3,6%	7,2%	18,8%	45,2%	24,9%	100,0%
Total		3,9%	8,4%	20,6%	46,4%	20,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,499 ^a	4	,002
Likelihood Ratio	17,516	4	,002
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 25,98.

sukupuoli * 15 Ajotaito pitää tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa...

Crosstab

% within sukupuoli		15 Ajotaito pitää tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa, ja sen jälkeen ajokortti pitäisi uusia vain vuodeksi, järkevä kerrallaan					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Ei mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	21,7%	41,0%	18,4%	14,9%	4,0%	100,0%
	M	13,8%	32,8%	23,7%	21,6%	8,2%	100,0%
Total		17,7%	36,8%	21,1%	18,2%	6,2%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	40,499 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	40,889	4	,000
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 41,17.

sukupuoli * 16 lääköt osaa ottaa muut huomioon liikenteessä

Crosstab

% within sukupuoli		16 lääköt osaa ottaa muut huomioon liikenteessä					
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Ei mieltä	Täysin eri mieltä	Total
sukupuoli	F	6,3%	34,7%	35,7%	20,8%	2,5%	100,0%
	M	6,9%	34,1%	33,0%	18,5%	3,9%	100,0%
Total		6,1%	34,4%	34,7%	19,6%	3,2%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,789 ^a	4	,061
Likelihood Ratio	8,872	4	,064
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 21,56.

LIITE 2 LÄHIPIIRI

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa? * 1 Jos on terve, niin läksikin ihmisen pärjää lähtenessä hyvin

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?							
1 Jos on terve, niin läksikin ihmisen pärjää lähtenessä hyvin							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?	Kyllä	32,1%	55,7%	3,9%	8,0%	3%	100,0%
	Ei	16,2%	58,2%	6,9%	14,5%	1,2%	100,0%
	Total	24,1%	57,0%	6,9%	11,3%	7%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	70,129 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	72,062	4	,000
Linear-by-Linear	58,354	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 1 cells (10,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,95.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa? * läksikin noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?							
läksikin noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?	Kyllä	21,3%	50,1%	13,2%	14,4%	1,0%	100,0%
	Ei	11,6%	40,9%	24,3%	21,3%	1,9%	100,0%
	Total	16,4%	45,4%	18,8%	17,9%	1,5%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	93,319 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	60,272	4	,000
Linear-by-Linear	46,621	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,89.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa? * läksikin kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?							
läksikin kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?	Kyllä	2,8%	23,4%	31,4%	38,1%	4,3%	100,0%
	Ei	5,5%	30,6%	30,0%	23,3%	1,6%	100,0%
	Total	4,2%	27,0%	35,2%	30,6%	2,9%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	50,690 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	51,345	4	,000
Linear-by-Linear	42,365	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 15,78.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa? * 4 läksikin kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?							
4 läksikin kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?	Kyllä	3,1%	21,5%	26,7%	43,4%	5,3%	100,0%
	Ei	6,5%	27,8%	33,8%	30,6%	1,6%	100,0%
	Total	4,8%	24,5%	30,3%	36,9%	3,4%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	48,054 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	49,059	4	,000
Linear-by-Linear	40,083	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,34.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa? * 5 läksikin kuljettajat ajavat maanteillä liian hitaasti

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?							
5 läksikin kuljettajat ajavat maanteillä liian hitaasti							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?	Kyllä	7,7%	35,6%	25,8%	27,7%	3,3%	100,0%
	Ei	12,0%	42,2%	27,0%	17,5%	7%	100,0%
	Total	6,9%	39,0%	26,6%	22,6%	2,0%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	37,507 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	38,537	4	,000
Linear-by-Linear	32,480	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 13,35.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa? * 6 läksimmille mahdollisesti tapahtuvat sairauskohtaukset auton ratissa.

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?							
6 läksimmille mahdollisesti tapahtuvat sairauskohtaukset auton ratissa pelottavat							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?	Kyllä	6,4%	41,0%	20,6%	24,4%	5,5%	100,0%
	Ei	9,6%	41,6%	22,0%	23,8%	3,0%	100,0%
	Total	9,0%	41,3%	21,3%	24,1%	4,2%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,669 ^a	4	,221
Likelihood Ratio	5,727	4	,228
Linear-by-Linear	2,136	1	,144
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 28,68.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa? * 7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet väheävät

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?							
7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet väheävät							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?	Kyllä	13,0%	27,1%	31,7%	22,8%	4,7%	100,0%
	Ei	17,2%	29,6%	35,2%	16,5%	1,4%	100,0%
	Total	15,5%	28,4%	33,5%	19,6%	3,1%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	23,767 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	24,393	4	,000
Linear-by-Linear	15,690	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 20,77.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa? * 8 Otsii hyviä jos läksikin ihminen saisi luvan ajaa autoa vain tullailla reiteillä

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?							
8 Otsii hyviä jos läksikin ihminen saisi luvan ajaa autoa vain tullailla reiteillä (esim. kaupparetkien)							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa?	Kyllä	7,7%	26,4%	22,2%	34,8%	8,9%	100,0%
	Ei	5,9%	24,8%	29,3%	31,8%	6,8%	100,0%
	Total	6,7%	25,6%	25,8%	34,1%	7,8%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,857 ^a	4	,028
Likelihood Ratio	10,892	4	,028
Linear-by-Linear	,002	1	,968
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 45,49.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaita autolijaa? * 9 lääkäläiset ovat harkitsevampia ja mieltivät tarkoin ...

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?							
9 lääkäläiset ovat harkitsevampia ja mieltivät tarkoin myyn myyssiä jos, onko läheisiä lääkäreiden							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?	Kyllä	13,6%	52,9%	19,6%	12,4%	1,5%	100,0%
	Ei	6,8%	41,3%	30,4%	19,4%	2,0%	100,0%
Total		10,2%	47,0%	25,1%	16,0%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	52,499 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	52,548	4	,000	
Linear-by-Linear	43,033	1	,000	
Association				
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,87.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa? * 10 lääkärin ottavat muita vähemmän riskejä liikenteessä

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?							
10 lääkärin ottavat muita vähemmän riskejä liikenteessä							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?	Kyllä	16,3%	52,0%	17,6%	12,3%	1,8%	100,0%
	Ei	10,3%	42,9%	27,1%	17,8%	1,9%	100,0%
Total		13,3%	47,4%	22,4%	15,1%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	35,894 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	36,880	4	,000	
Linear-by-Linear	26,608	1	,000	
Association				
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,36.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa? * 11 Oisi hyvä jos lääkärin henkilöön ajokyyä määrättäisiin säännöllisesti ...

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?							
11 Oisi hyvä jos lääkärin henkilöön ajokyyä määrättäisiin säännöllisesti lääkärin, neurologian ja liikenneopettajan yhteistyönä							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?	Kyllä	21,1%	43,0%	23,1%	8,4%	2,4%	100,0%
	Ei	30,4%	46,9%	17,5%	6,1%	1,0%	100,0%
Total		26,8%	44,0%	20,3%	7,3%	1,7%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	18,688 ^a	4	,001	
Likelihood Ratio	18,832	4	,001	
Linear-by-Linear	17,892	1	,000	
Association				
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,37.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa? * 12 Palveluita tulisi parantaa siten, että lääkärin ei tulisi kokiä oman auton käyttöä välttämättömyksi

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?							
12 Palveluita tulisi parantaa siten, että lääkärin ei tulisi kokiä oman auton käyttöä välttämättömyksi							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?	Kyllä	21,5%	44,1%	21,6%	10,2%	2,5%	100,0%
	Ei	24,1%	40,7%	22,0%	6,3%	1,2%	100,0%
Total		22,8%	44,9%	22,1%	8,4%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	10,360 ^a	4	,033	
Likelihood Ratio	10,461	4	,033	
Linear-by-Linear	6,466	1	,011	
Association				
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,36.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa? * 13 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittavaa koekoe olisivat tarpeen kaikille, joita ajokortti on ollut 30 vuotta.

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?							
13 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittavaa koekoe olisivat tarpeen kaikille, joita ajokortti on ollut 30 vuotta.							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?	Kyllä	11,8%	36,4%	24,9%	21,9%	7,0%	100,0%
	Ei	18,8%	36,2%	26,2%	15,8%	2,9%	100,0%
Total		15,4%	35,8%	25,3%	18,6%	4,9%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	28,811 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	29,256	4	,000	
Linear-by-Linear	23,066	1	,000	
Association				
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,13.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa? * 14 Jos lähimmiset haluavat jatkaa ajokortin voimassaoloa...

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?							
14 Jos lähimmiset haluavat jatkaa ajokortin voimassaoloa, oisi heidän suositettava autokoulu uudistetaan.							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?	Kyllä	3,3%	49,3%	16,0%	49,3%	25,5%	100,0%
	Ei	4,3%	10,9%	25,1%	43,6%	15,9%	100,0%
Total		3,9%	6,4%	20,6%	46,4%	20,7%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	42,301 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	42,724	4	,000	
Linear-by-Linear	34,723	1	,000	
Association				
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 26,21.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa? * 15 Ajattaito pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa...

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?							
15 Ajattaito pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa, ja sen jälkeen ajokortti pitäisi uusia vain vuodeksi, parkki kerättäin							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?	Kyllä	13,0%	32,6%	20,3%	24,6%	9,5%	100,0%
	Ei	22,2%	40,9%	21,9%	12,2%	2,9%	100,0%
Total		17,7%	36,8%	21,1%	18,3%	6,2%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	75,607 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	77,581	4	,000	
Linear-by-Linear	60,601	1	,000	
Association				
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 41,54.

Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa? * 16 Lääkärit osavat ottaa muut huomioon liikenteessä

Crosstab							
% within Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?							
16 Lääkärit osavat ottaa muut huomioon liikenteessä							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Onko lähipiirissä yli 70-vuotiaata autolijaa?	Kyllä	12,0%	40,0%	28,4%	17,6%	2,1%	100,0%
	Ei	4,3%	28,8%	40,7%	21,7%	4,3%	100,0%
Total		8,1%	34,4%	34,4%	19,6%	3,2%	100,0%

Chi-Square Tests				
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square	60,409 ^a	4	,000	
Likelihood Ratio	61,591	4	,000	
Linear-by-Linear	45,413	1	,000	
Association				
N of Valid Cases	1365			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 21,76.

LIITE 3 ONKO HUOLUSSAAN

Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 1 Jos on terve, niin lääkkin ihmisen pärtä liikenteessä hyvin

Crosstab							
% within Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
1 Jos on terve, niin lääkkin ihmisen pärtä liikenteessä hyvin							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	16,5%	60,4%	4,7%	18,0%	,4%	100,0%
	Ei	43,9%	33,8%	2,4%	1,6%	,5%	100,0%
	En osaa sanoa	20,0%	62,9%	13,5%	5,0%		100,0%
Total		32,1%	55,7%	3,9%	8,0%	3%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	302,936 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	104,590	8	,000
Linear by Linear Association	49,802	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 5 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .12.

Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta? * lääkkin noudattavat mutta paremmin nopeusrajoituksia

Crosstab							
% within Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
lääkkin noudattavat mutta paremmin nopeusrajoituksia							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	13,3%	45,9%	12,9%	25,1%	3%	100,0%
	Ei	26,8%	52,1%	11,6%	8,2%	1,3%	100,0%
	En osaa sanoa	7,5%	57,5%	30,0%	5,0%		100,0%
Total		21,3%	50,1%	13,2%	14,4%	1,0%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	58,262 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	56,857	8	,000
Linear by Linear Association	18,886	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 3 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .41.

Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta? * lääkkin kuljettajat eivät tiedä nykyisä liikennesääntöjä

Crosstab							
% within Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
lääkkin kuljettajat eivät tiedä nykyisä liikennesääntöjä							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	5,1%	38,0%	26,3%	29,4%	1,2%	100,0%
	Ei	1,6%	14,5%	33,6%	45,5%	6,8%	100,0%
	En osaa sanoa	2,8%	15,0%	62,9%	12,5%		100,0%
Total		2,8%	23,4%	31,4%	38,1%	4,3%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	86,198 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	86,375	8	,000
Linear by Linear Association	34,897	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1.13.

Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 4 lääkkin kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä

Crosstab							
% within Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
4 lääkkin kuljettajat ovat muille vaaraksi liikenteessä							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	13,1%	40,4%	26,3%	20,3%	18,0%	100,0%
	Ei	,8%	9,5%	23,7%	56,8%	9,2%	100,0%
	En osaa sanoa	3,1%	15,0%	57,5%	25,0%	2,5%	100,0%
Total		3,1%	21,5%	26,7%	43,4%	5,3%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	165,964 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	175,012	8	,000
Linear by Linear Association	87,204	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1.24.

Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 5 lääkkin kuljettajat ajavat maanteillä liian hitaasti

Crosstab							
% within Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
5 lääkkin kuljettajat ajavat maanteillä liian hitaasti							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	10,2%	48,6%	19,2%	20,8%	1,2%	100,0%
	Ei	6,8%	26,3%	26,8%	35,0%	5,0%	100,0%
	En osaa sanoa	7,7%	40,0%	57,9%	2,5%		100,0%
Total		7,7%	35,6%	25,8%	27,7%	3,3%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	76,258 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	83,068	8	,000
Linear by Linear Association	18,413	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,30.

Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 6 ikäihmisille mahdollisesti tapahtuvat sairauskohkaukset auton ratissa

Crosstab							
% within Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
6 ikäihmisille mahdollisesti tapahtuvat sairauskohkaukset auton ratissa pelottavat							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	14,9%	55,7%	12,9%	14,1%	4%	100,0%
	Ei	4,3%	31,6%	23,7%	31,5%	9,5%	100,0%
	En osaa sanoa	7,9%	37,5%	40,0%	15,0%		100,0%
Total		8,4%	41,0%	20,6%	24,4%	5,5%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	99,611 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	107,442	8	,000
Linear by Linear Association	47,289	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,19.

Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka demencia...

Crosstab							
% within Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka demencia ja muut sairaudet vaivavat							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	23,9%	38,0%	26,7%	10,6%	,8%	100,0%
	Ei	7,0%	20,0%	33,7%	31,5%	7,9%	100,0%
	En osaa sanoa	7,9%	25,0%	45,0%	22,5%		100,0%
Total		13,6%	27,1%	31,7%	22,8%	4,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	101,281 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	107,488	8	,000
Linear by Linear Association	56,348	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 1 cells (5,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,90.

Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 8 Oletko hyvä jos lääkkin ihmisen saisi luvan ajaa autoa vain tutulla...

Crosstab							
% within Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
8 Oletko hyvä jos lääkkin ihmisen saisi luvan ajaa autoa vain tutulla reitillä (esim. kaupparetkien)							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolestunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	11,8%	34,1%	16,5%	31,4%	6,3%	100,0%
	Ei	4,5%	21,3%	24,2%	38,7%	11,3%	100,0%
	En osaa sanoa	12,5%	25,0%	40,0%	20,0%	2,5%	100,0%
Total		7,7%	26,4%	22,2%	34,8%	8,9%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	42,814 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	42,996	8	,000
Linear by Linear Association	8,130	1	,004
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,08.

Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 9 Käyttötilat ovat harkitsemampia ja mieltäytyi tarkoin muun muassa ...

Crosstab							
% within Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
9 Käyttötilat ovat harkitsemampia ja mieltäytyi tarkoin muun muassa pitkä, mittoin lähteesi ajamiseen.							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	17,9%	58,3%	16,6%	7,6%	1,6%	100,0%
	Ei	7,5%	67,5%	25,0%	1,5%	1,0%	100,0%
	En osaa sanoa	13,6%	52,9%	19,6%	12,4%	1,5%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	50,457 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	54,474	8	,000
Linear-by-Linear Association	31,320	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 3 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .59.

Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 10 lääkkeitä ottavat muita vähemmän riskiä ajanteesta

Crosstab							
% within Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
10 lääkkeitä ottavat muita vähemmän riskiä ajanteesta							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	9,4%	48,2%	21,2%	19,2%	2,0%	100,0%
	Ei	21,3%	55,5%	11,7%	7,6%	1,8%	100,0%
	En osaa sanoa	12,5%	42,5%	32,5%	12,5%	100,0%	
Total		16,3%	52,0%	17,6%	12,1%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	43,558 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	43,917	8	,000
Linear-by-Linear Association	16,480	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 3 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .71.

Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 11 Oletko hyvä jos lääkkeitä ottaa vähemmän ajanteesta ...

Crosstab							
% within Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
11 Oletko hyvä jos lääkkeitä ottaa vähemmän ajanteesta							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	34,5%	45,5%	15,3%	4,3%	4%	100,0%
	Ei	16,3%	42,1%	26,8%	10,8%	1,9%	100,0%
	En osaa sanoa	15,0%	35,0%	37,5%	12,5%	100,0%	
Total		23,1%	43,0%	23,1%	8,4%	2,4%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	54,267 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	57,061	8	,000
Linear-by-Linear Association	41,276	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (11,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .35.

Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 12 Puheluita tuli parantaa siten, että lääkkeitä ei tarvitsisi ottaa ...

Crosstab							
% within Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
12 Puheluita tuli parantaa siten, että lääkkeitä ei tarvitsisi ottaa							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	27,5%	48,6%	16,9%	6,7%	4%	100,0%
	Ei	18,4%	40,5%	21,7%	11,2%	4,2%	100,0%
	En osaa sanoa	12,5%	50,0%	32,5%	5,0%	100,0%	
Total		21,5%	44,1%	21,6%	10,2%	2,5%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	32,821 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	36,066	8	,000
Linear-by-Linear Association	17,449	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (11,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,01.

Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 13 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokivat olivat ...

Crosstab							
% within Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
13 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokivat olivat tarpeen kaikkia, joilla ajokortti on ollut 30 vuotta.							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	12,9%	43,1%	21,6%	16,9%	5,5%	100,0%
	Ei	11,6%	51,1%	24,7%	24,2%	8,4%	100,0%
	En osaa sanoa	7,5%	27,9%	32,0%	26,0%	2,5%	100,0%
Total		11,9%	35,4%	24,3%	21,5%	7,0%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	18,824 ^a	8	,013
Likelihood Ratio	18,904	8	,015
Linear-by-Linear Association	8,177	1	,004
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,79.

Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 14 Jos lääkkeitä ottaa jatkua ajokortin voimassaolo, olisi ...

Crosstab							
% within Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
14 Jos lääkkeitä ottaa jatkua ajokortin voimassaolo, olisi heidän suositeltava autokoulu uudestaan.							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	3,1%	11,0%	16,5%	52,5%	16,9%	100,0%
	Ei	3,4%	3,2%	13,4%	47,9%	32,1%	100,0%
	En osaa sanoa	2,3%	1,9%	17,0%	42,5%	17,5%	100,0%
Total		3,1%	5,9%	16,0%	49,1%	25,5%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	47,612 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	46,308	8	,000
Linear-by-Linear Association	8,310	1	,004
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,30.

Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 15 Ajotako pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokortissa, ...

Crosstab							
% within Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
15 Ajotako pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokortissa, ja sen jälkeen ajokortti pitäisi uusia vain vuodeksi, jolloin ...							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	19,6%	41,2%	15,7%	18,8%	4,7%	100,0%
	Ei	9,3%	25,5%	22,6%	29,2%	13,2%	100,0%
	En osaa sanoa	6,0%	45,0%	22,5%	17,5%	8,0%	100,0%
Total		11,0%	32,6%	20,3%	24,6%	9,5%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	52,262 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	53,263	8	,000
Linear-by-Linear Association	24,362	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 1 cells (6,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,79.

Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta? * 16 lääkkeitä ottaa muut huomioon liikenteessä

Crosstab							
% within Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?							
16 lääkkeitä ottaa muut huomioon liikenteessä							
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Oletko huolehtunut lääkään lähteesi ajamisesta?	Kyllä	2,4%	34,1%	32,5%	28,2%	2,7%	100,0%
	Ei	19,2%	43,9%	21,7%	11,3%	1,8%	100,0%
	En osaa sanoa	5,0%	40,0%	47,5%	7,5%	100,0%	
Total		12,0%	40,0%	28,4%	17,5%	2,1%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	80,081 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	87,119	8	,000
Linear-by-Linear Association	41,401	1	,000
N of Valid Cases	675		

a. 2 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .83.

LIITE 4 IKÄ

IKÄ * 1 Jos on terve, niin lääkkin ihmisen päivän liikenteessä hyin

Crosstab						
% within IKÄ	1 Jos on terve, niin lääkkin ihmisen päivän liikenteessä hyin					
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
IKÄ	18-24	20,8%	58,3%	5,2%	15,6%	100,0%
	25-34	16,3%	60,2%	6,6%	15,9%	100,0%
	35-49	17,3%	59,3%	6,8%	13,5%	100,0%
	50-64	24,2%	58,0%	7,2%	10,0%	100,0%
	65+	43,4%	47,8%	3,5%	4,8%	100,0%
Total		24,2%	57,0%	6,8%	11,3%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	75,454 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	71,427	16	,000
Linear-by-Linear	35,905	1	,000
N of Valid Cases	1343		

a. 5 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,71.

IKÄ * lääkkin noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia

Crosstab						
% within IKÄ	lääkkin noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia					
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
IKÄ	18-24	18,3%	33,3%	22,9%	2,1%	100,0%
	25-34	6,6%	40,3%	24,0%	2,6%	100,0%
	35-49	12,9%	37,4%	19,8%	28,3%	100,0%
	50-64	20,3%	50,8%	17,0%	11,1%	100,0%
	65+	28,1%	56,6%	6,2%	5,3%	100,0%
Total		18,6%	45,5%	18,6%	17,0%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	133,578 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	140,650	16	,000
Linear-by-Linear	115,650	1	,000
N of Valid Cases	1343		

a. 3 cells (12,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,36.

IKÄ * lääkkin kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä

Crosstab						
% within IKÄ	lääkkin kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä					
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
IKÄ	18-24	6,3%	36,5%	29,2%	28,0%	2,1%
	25-34	6,6%	31,6%	34,7%	25,1%	1,5%
	35-49	4,4%	30,2%	34,9%	28,6%	1,9%
	50-64	3,7%	27,0%	38,8%	27,9%	2,6%
	65+	1,8%	15,8%	31,0%	43,9%	7,0%
Total		4,2%	27,3%	35,2%	30,3%	3,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	461,177 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	57,687	16	,000
Linear-by-Linear	36,661	1	,000
N of Valid Cases	1343		

a. 2 cells (6,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,86.

IKÄ * 4 lääkkin kuljettajat ovat mulle vaaraksi liikenteessä

Crosstab						
% within IKÄ	4 lääkkin kuljettajat ovat mulle vaaraksi liikenteessä					
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
IKÄ	18-24	8,3%	30,2%	48,6%	19,8%	100,0%
	25-34	9,2%	30,6%	32,1%	27,6%	100,0%
	35-49	5,5%	28,3%	29,7%	35,7%	100,0%
	50-64	3,2%	23,7%	31,4%	38,6%	100,0%
	65+	1,8%	13,2%	22,4%	50,4%	100,0%
Total		4,8%	24,6%	30,2%	36,9%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	132,862 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	122,521	16	,000
Linear-by-Linear	83,375	1	,000
N of Valid Cases	1343		

a. 2 cells (6,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,36.

IKÄ * 5 lääkkin kuljettajat ajavat maanteillä liian hitaasti

Crosstab						
% within IKÄ	5 lääkkin kuljettajat ajavat maanteillä liian hitaasti					
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
IKÄ	18-24	13,5%	31,6%	28,0%	21,6%	100,0%
	25-34	12,2%	48,5%	23,0%	15,8%	100,0%
	35-49	14,0%	40,9%	23,8%	20,3%	100,0%
	50-64	8,3%	41,0%	28,0%	22,0%	100,0%
	65+	3,1%	25,4%	32,5%	31,8%	100,0%
Total		9,8%	39,3%	26,2%	22,6%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	70,002 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	71,050	16	,000
Linear-by-Linear	39,587	1	,000
N of Valid Cases	1343		

a. 3 cells (12,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,93.

IKÄ * 6 ikäihmisille mahdollisesti tapahtuvat sairauskohtaukset auton rattissa pelottavat

Crosstab						
% within IKÄ	6 ikäihmisille mahdollisesti tapahtuvat sairauskohtaukset auton rattissa pelottavat					
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
IKÄ	18-24	19,8%	37,5%	20,8%	16,7%	5,2%
	25-34	8,7%	41,8%	15,9%	27,6%	6,1%
	35-49	9,9%	44,8%	19,8%	22,8%	2,7%
	50-64	8,1%	42,5%	22,2%	24,0%	3,3%
	65+	5,7%	26,0%	26,3%	25,0%	7,0%
Total		9,2%	41,9%	21,2%	23,8%	4,3%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	37,240 ^a	16	,002
Likelihood Ratio	34,560	16	,001
Linear-by-Linear	6,284	1	,012
N of Valid Cases	1343		

a. 1 cells (4,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,15.

IKÄ * 7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet vaikeavat

Crosstab						
% within IKÄ	7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet vaikeavat					
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total
IKÄ	18-24	16,9%	32,3%	35,4%	14,6%	100,0%
	25-34	16,8%	33,2%	34,2%	14,3%	100,0%
Total						

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square			
Likelihood Ratio			
Linear-by-Linear			
N of Valid Cases			

a. 1 cells (4,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,00.

IKÄ * 8 Olet hyvä jos läks ihminen sääl luvaa ajaa auton vain tutuilla reiteillä (esim. kauppareitit)

Crosstab

% within IKÄ		8 Olet hyvä jos läks ihminen sääl luvaa ajaa auton vain tutuilla reiteillä (esim. kauppareitit)					Total
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	
IKÄ	18-24	6,3%	29,2%	31,3%	26,0%	7,3%	100,0%
	25-34	3,1%	24,0%	28,1%	35,2%	9,7%	100,0%
	35-49	4,7%	22,0%	26,0%	39,3%	7,4%	100,0%
	50-64	9,8%	29,4%	23,7%	31,8%	5,2%	100,0%
	65+	7,5%	25,4%	23,7%	31,1%	12,3%	100,0%
Total		6,8%	25,9%	25,7%	33,8%	7,8%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	37,377 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	37,504	16	,000
Linear-by-Linear	1,737	1	,188
Association			
N of Valid Cases	1343		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,50.

IKÄ * 9 Käsuositukset ovat harkittavampia ja mieltävät tarkoin muussa otis, milloin lähtevät liikenteeseen.

Crosstab

% within IKÄ		9 Käsuositukset ovat harkittavampia ja mieltävät tarkoin muussa otis, milloin lähtevät liikenteeseen.					Total
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	
IKÄ	18-24	5,2%	44,8%	31,3%	17,7%	0,0%	100,0%
	25-34	6,6%	33,7%	35,7%	21,9%	2,0%	100,0%
	35-49	7,4%	45,6%	25,5%	19,0%	2,5%	100,0%
	50-64	9,6%	40,2%	24,4%	15,1%	1,3%	100,0%
	65+	21,9%	58,3%	12,7%	5,7%	1,3%	100,0%
Total		10,3%	47,2%	24,9%	15,0%	1,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	100,780 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	101,182	16	,000
Linear-by-Linear	56,387	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1343		

a. 3 cells (2,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,64.

IKÄ * 10 Läkskäsit ottavat muita vähemmän riskiä liikenteessä

Crosstab

% within IKÄ		10 Läkskäsit ottavat muita vähemmän riskiä liikenteessä					Total
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	
IKÄ	18-24	12,5%	32,3%	28,1%	26,0%	1,0%	100,0%
	25-34	10,2%	37,2%	30,1%	19,9%	2,6%	100,0%
	35-49	8,5%	45,1%	23,9%	19,5%	3,0%	100,0%
	50-64	13,5%	51,4%	21,4%	12,3%	,8%	100,0%
	65+	23,7%	59,6%	11,0%	4,4%	1,3%	100,0%
Total		13,3%	47,7%	22,0%	15,2%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	105,307 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	110,513	16	,000
Linear-by-Linear	70,070	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1343		

a. 3 cells (2,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,72.

IKÄ * 11 Olet hyvä jos läksään henkilön ajokortti määrittäessä säännönmukaisesti läksärin, neuropsykologin ja liikenneopettajan yhteistyönä

Crosstab

% within IKÄ		11 Olet hyvä jos läksään henkilön ajokortti määrittäessä säännönmukaisesti läksärin, neuropsykologin ja liikenneopettajan yhteistyönä					Total
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	
IKÄ	18-24	31,3%	43,8%	21,9%	3,1%	0,0%	100,0%
	25-34	35,7%	44,9%	14,8%	4,1%	,5%	100,0%
	35-49	30,5%	44,0%	18,7%	5,8%	1,1%	100,0%
	50-64	24,8%	45,8%	19,4%	8,1%	2,0%	100,0%
	65+	15,8%	40,4%	27,8%	12,3%	3,9%	100,0%
Total		28,9%	44,1%	20,1%	7,2%	1,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	55,547 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	56,720	16	,000
Linear-by-Linear	42,047	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1343		

a. 3 cells (2,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,64.

IKÄ * 12 Päivälute tuli parantaa siten, että läkskäsit eivät koki oman auton käyttöä väkivaltatörmäksi

Crosstab

% within IKÄ		12 Päivälute tuli parantaa siten, että läkskäsit eivät koki oman auton käyttöä väkivaltatörmäksi					Total
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	
IKÄ	18-24	29,2%	41,7%	24,0%	4,2%	0,0%	100,0%
	25-34	30,6%	44,9%	17,3%	6,1%	1,0%	100,0%
	35-49	22,3%	42,9%	22,8%	10,2%	1,9%	100,0%
	50-64	22,2%	44,0%	22,2%	7,6%	1,3%	100,0%
	65+	16,2%	45,6%	22,8%	11,4%	3,9%	100,0%
Total		22,9%	44,8%	21,9%	8,5%	1,9%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	28,967 ^a	16	,024
Likelihood Ratio	28,351	16	,029
Linear-by-Linear	13,544	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1343		

a. 3 cells (2,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,79.

IKÄ * 13 Kirjalliset liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokeet olisivat tarpeen kaikille, joilla ajokortti on ollut 30 vuotta.

Crosstab

% within IKÄ		13 Kirjalliset liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokeet olisivat tarpeen kaikille, joilla ajokortti on ollut 30 vuotta.					Total
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	
IKÄ	18-24	13,5%	42,7%	25,0%	13,5%	5,2%	100,0%
	25-34	23,0%	36,2%	23,0%	12,8%	4,0%	100,0%
	35-49	15,4%	36,0%	24,2%	20,1%	4,4%	100,0%
	50-64	15,0%	34,2%	25,3%	20,0%	5,4%	100,0%
	65+	15,0%	34,0%	27,2%	21,9%	5,3%	100,0%
Total		15,5%	35,7%	25,0%	18,8%	5,0%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20,444 ^a	16	,201
Likelihood Ratio	20,384	16	,201
Linear-by-Linear	9,500	1	,002
Association			
N of Valid Cases	1343		

a. 1 cell (4,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,79.

IKÄ * 14 Jos läkskäsit haluavat järkeä ajokortin voimassaoloa, olisi heidän suositettava autokoulu uudelleen.

Crosstab

% within IKÄ		14 Jos läkskäsit haluavat järkeä ajokortin voimassaoloa, olisi heidän suositettava autokoulu uudelleen.					Total
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	
IKÄ	18-24	7,3%	49,0%	29,2%	14,4%	0,0%	100,0%
	25-34	3,6%	12,2%	20,9%	42,3%	20,9%	100,0%
	35-49	3,9%	8,9%	21,2%	48,4%	18,4%	100,0%
	50-64	4,1%	9,2%	19,4%	46,0%	21,4%	100,0%
	65+	3,9%	2,6%	18,4%	46,5%	28,5%	100,0%
Total		3,8%	8,3%	20,6%	46,4%	20,9%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	31,588 ^a	16	,011
Likelihood Ratio	34,594	16	,000
Linear-by-Linear	10,877	1	,001
Association			
N of Valid Cases	1343		

a. 1 cells (4,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,65.

ikä * 15 Ajotato ptkiitö tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa, ja sen jälkeen ajokortti ptkiitö uusia vain ..

% within ikä	Crosstab						
	15 Ajotato ptkiitö tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa, ja sen jälkeen ajokortti ptkiitö uusia vain vuodeksi, paritett						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total	
ikä	18-24	21,9%	40,6%	22,9%	10,4%	4,2%	100,0%
	25-34	25,5%	42,9%	21,4%	7,7%	2,8%	100,0%
	35-49	20,3%	41,8%	20,1%	13,5%	4,4%	100,0%
	50-64	15,7%	36,8%	21,4%	5,9%	100,0%	
	65+	9,2%	21,5%	21,9%	33,3%	14,9%	100,0%
Total		17,7%	35,7%	20,8%	18,5%	6,3%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	118,530 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	117,004	16	,000
Linear-by-Linear	82,319	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1343		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,00.

ikä * 16 Ikkäät osavat ottaa muut huomioon liikenteessä

% within ikä	Crosstab						
	16 Ikkäät osavat ottaa muut huomioon liikenteessä						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total	
ikä	18-24	1,0%	24,0%	47,9%	24,0%	3,1%	100,0%
	25-34	2,0%	27,6%	41,3%	24,0%	5,1%	100,0%
	35-49	4,4%	28,6%	38,1%	23,9%	4,7%	100,0%
	50-64	9,4%	35,1%	32,9%	20,5%	2,2%	100,0%
	65+	20,0%	32,2%	19,7%	6,1%	1,3%	100,0%
Total		8,3%	34,3%	34,5%	19,7%	3,2%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	155,118 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	152,118	16	,000
Linear-by-Linear	98,951	1	,000
Association			
N of Valid Cases	1343		

a. 1 cells (6,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,07.

LIITE 5 AIOUORITE

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 1 Jos on terve, niin iäkkinin ihmisen ..

% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?	Crosstab						
	1 Jos on terve, niin iäkkinin ihmisen päijää liikenneessä hyvin						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total	
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	21,8%	50,3%	5,7%	12,2%	7,0%	100,0%	
ajat autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	24,7%	62,7%	5,1%	7,6%	1,0%	100,0%	
	10.001-15.000 km	26,9%	58,8%	3,9%	10,3%	3%	100,0%
	15.001-20.000 km	27,8%	57,8%	2,8%	7,6%	100,0%	
	20.001-30.000 km	26,2%	51,0%	9,4%	10,7%	2,7%	100,0%
	Yli 30.000 km	20,0%	53,2%	10,0%	15,3%	1,9%	100,0%
Total		24,1%	57,0%	6,9%	11,3%	7%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	44,392 ^a	20	,001
Likelihood Ratio	45,120	20	,001
Linear-by-Linear	10,010	1	,002
Association			
N of Valid Cases	1360		

a. 6 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,00.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 2 Ikkäät noudattavat muita paremmin

% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?	Crosstab						
	2 Ikkäät noudattavat muita paremmin nopeusrajoituksia						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total	
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	14,4%	43,7%	23,1%	17,9%	1,3%	100,0%	
ajat autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	17,7%	41,9%	22,2%	17,7%	0%	100,0%	
	10.001-15.000 km	19,6%	50,8%	12,7%	15,4%	1,5%	100,0%
	15.001-20.000 km	20,9%	44,9%	12,7%	20,9%	0%	100,0%
	20.001-30.000 km	14,8%	47,0%	15,4%	20,9%	2,0%	100,0%
	Yli 30.000 km	12,9%	42,9%	24,7%	17,0%	2,1%	100,0%
Total		16,4%	45,4%	18,8%	17,9%	1,5%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	36,779 ^a	20	,012
Likelihood Ratio	37,573	20	,010
Linear-by-Linear	2,347	1	,126
Association			
N of Valid Cases	1360		

a. 6 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,18.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 3 Ikkäät kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä

% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?	Crosstab						
	3 Ikkäät kuljettajat eivät tiedä nykyisiä liikennesääntöjä						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total	
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	3,1%	25,8%	35,6%	33,6%	1,7%	100,0%	
ajat autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	2,0%	26,6%	40,0%	26,6%	3,8%	100,0%	
	10.001-15.000 km	2,7%	29,0%	34,7%	30,8%	2,7%	100,0%
	15.001-20.000 km	5,1%	31,6%	26,6%	35,4%	1,3%	100,0%
	20.001-30.000 km	6,7%	24,8%	36,9%	29,5%	2,0%	100,0%
	Yli 30.000 km	5,6%	25,0%	36,2%	28,5%	4,7%	100,0%
Total		4,2%	27,0%	35,2%	30,6%	2,9%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	25,507 ^a	20	,183
Likelihood Ratio	25,669	20	,177
Linear-by-Linear	,416	1	,519
Association			
N of Valid Cases	1361		

a. 3 cells (10,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,37.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 4 Ikkäät kuljettajat ovat mullie vaaraksi

% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?	Crosstab						
	4 Ikkäät kuljettajat ovat mullie vaaraksi liikenteessä						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total	
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	3,9%	25,6%	33,6%	34,5%	2,2%	100,0%	
ajat autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	2,6%	21,5%	31,0%	42,4%	2,5%	100,0%	
	10.001-15.000 km	5,1%	22,1%	29,3%	39,3%	4,7%	100,0%
	15.001-20.000 km	5,1%	19,6%	26,6%	46,2%	2,5%	100,0%
	20.001-30.000 km	8,7%	24,2%	30,9%	34,2%	2,0%	100,0%
	Yli 30.000 km	4,4%	30,0%	30,0%	30,6%	5,0%	100,0%
Total		4,8%	24,9%	30,3%	36,6%	3,4%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	31,479 ^a	20	,046
Likelihood Ratio	30,821	20	,058
Linear-by-Linear	2,335	1	,126
Association			
N of Valid Cases	1360		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,13.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 5 Ikkäät kuljettajat ajavat maanteillä ilian

% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?	Crosstab						
	5 Ikkäät kuljettajat ajavat maanteillä ilian tiliaa						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total	
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	10,9%	38,0%	29,3%	20,1%	2,2%	100,0%	
ajat autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	8,2%	43,0%	21,0%	24,1%	3,2%	100,0%	
	10.001-15.000 km	10,6%	42,0%	24,8%	21,8%	9%	100,0%
	15.001-20.000 km	8,9%	46,7%	19,6%	20,3%	4,5%	100,0%
	20.001-30.000 km	11,4%	36,9%	25,5%	25,5%	4,7%	100,0%
	Yli 30.000 km	9,4%	31,2%	32,6%	24,1%	2,6%	100,0%
Total		9,9%	39,0%	26,6%	22,6%	2,0%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	29,879 ^a	20	,072
Likelihood Ratio	30,698	20	,059
Linear-by-Linear	2,794	1	,098
Association			
N of Valid Cases	1360		

a. 4 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,96.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 6 Ikkämisille mahdollisesti tapahtuvat ..

% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?	Crosstab						
	6 Ikkämisille mahdollisesti tapahtuvat sairauksot/taukset auton raitseaa pelotatavat						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Total	
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	6,6%	48,9%	18,3%	23,6%	2,6%	100,0%	
ajat autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	8,9%	41,8%	24,1%	20,2%	2,1%	100,0%	
	10.001-15.000 km	6,6%	39,9%	22,1%	26,0%	5,4%	100,0%
	15.001-20.000 km	7,6%	35,4%	24,1%	27,8%	5,1%	100,0%
	20.001-30.000 km	10,1%	35,6%	24,2%	26,2%	4,0%	100,0%
	Yli 30.000 km	13,2%	42,6%	18,8%	21,8%	3,5%	100,0%
Total		9,0%	41,3%	21,3%	24,1%	4,2%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	27,464 ^a	20	,122
Likelihood Ratio	27,132	20	,132
Linear-by-Linear	,088	1	,338
Association			
N of Valid Cases	1360		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,33.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut ..

Crosstab						
% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?						
7 Ajokortin saa nykyään pitää liian pitkään vaikka dementia ja muut sairaudet vaivaavat						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eni mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	16,6%	24,5%	34,9%	21,6%	2,2%	100,0%
ajatt autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	13,9%	28,5%	34,4%	19,0%	3,8%	100,0%
10.001-15.000 km	12,1%	25,9%	34,4%	20,9%	2,7%	100,0%
15.001-20.000 km	12,7%	27,2%	32,9%	23,4%	3,8%	100,0%
20.001-30.000 km	18,8%	24,8%	32,2%	20,1%	4,0%	100,0%
Yli 30.000 km	15,5%	31,5%	31,8%	15,3%	2,9%	100,0%
Total	15,5%	28,4%	33,5%	19,6%	3,1%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,367 ^a	20	,593
Likelihood Ratio	4,067	20	,044
Linear-by-Linear Association	1,007	1	,316
N of Valid Cases	1365		

a. 3 cells (10,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,58.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 8 Ollisi hyvä jos iäkäs ihminen saisi luvan ajaa autoa vain tutuilla reiteillä

Crosstab						
% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?						
8 Ollisi hyvä jos iäkäs ihminen saisi luvan ajaa autoa vain tutuilla reiteillä (esim. kaupparakennat)						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eni mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	16,7%	24,9%	31,0%	31,4%	7,0%	100,0%
ajatt autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	9,8%	22,2%	29,3%	34,8%	8,2%	100,0%
10.001-15.000 km	4,8%	24,8%	25,1%	37,5%	7,9%	100,0%
15.001-20.000 km	4,4%	22,2%	22,2%	34,6%	7,6%	100,0%
20.001-30.000 km	8,1%	22,8%	22,8%	36,2%	10,1%	100,0%
Yli 30.000 km	6,5%	27,1%	25,2%	30,9%	7,4%	100,0%
Total	6,7%	25,6%	25,6%	34,1%	7,8%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	18,594	20	,443
Likelihood Ratio	18,416	20	,560
Linear-by-Linear Association	,883	1	,347
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,04.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 9 Ikkäluokat ovat harkitsevampia ja miettivät tarkoin.

Crosstab						
% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?						
9 Ikkäluokat ovat harkitsevampia ja miettivät tarkoin muun muassa sitä, milloin lähtevät liikenteeseen.						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eni mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	10,9%	45,4%	23,6%	19,7%	2,4%	100,0%
ajatt autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	12,0%	47,5%	29,3%	12,7%	8,2%	100,0%
10.001-15.000 km	12,1%	49,8%	23,3%	13,9%	3,9%	100,0%
15.001-20.000 km	6,9%	50,0%	24,1%	15,2%	1,9%	100,0%
20.001-30.000 km	8,1%	45,6%	23,5%	19,9%	3,4%	100,0%
Yli 30.000 km	6,5%	44,4%	28,8%	15,9%	2,4%	100,0%
Total	10,2%	47,0%	25,1%	16,0%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20,147 ^a	20	,445
Likelihood Ratio	20,100	20	,415
Linear-by-Linear Association	3,223	1	,072
N of Valid Cases	1365		

a. 4 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,62.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 10 Ikkäkkä ottavat muita vähemmän riskejä liikenteessä

Crosstab						
% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?						
10 Ikkäkkä ottavat muita vähemmän riskejä liikenteessä						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eni mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	12,7%	44,0%	22,7%	18,3%	1,7%	100,0%
ajatt autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	10,1%	51,9%	20,0%	14,0%	2,5%	100,0%
10.001-15.000 km	16,6%	49,5%	19,0%	13,3%	1,5%	100,0%
15.001-20.000 km	12,7%	51,3%	19,6%	15,2%	1,3%	100,0%
20.001-30.000 km	11,4%	53,7%	20,1%	11,4%	3,4%	100,0%
Yli 30.000 km	12,9%	40,6%	28,5%	16,5%	1,5%	100,0%
Total	13,3%	47,4%	22,4%	15,1%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	26,527 ^a	20	,149
Likelihood Ratio	25,898	20	,170
Linear-by-Linear Association	,210	1	,631
N of Valid Cases	1365		

a. 4 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,73.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 11 Ollisi hyvä jos iäkään henkilon ajokortin voimassaolo, olisi ..

Crosstab						
% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?						
11 Ollisi hyvä jos iäkään henkilon ajokortin voimassaolo, olisi ..						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eni mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	24,5%	47,2%	20,1%	6,6%	1,7%	100,0%
ajatt autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	21,0%	53,8%	17,7%	5,1%	1,9%	100,0%
10.001-15.000 km	24,2%	43,9%	22,4%	7,6%	2,1%	100,0%
15.001-20.000 km	25,9%	40,5%	21,5%	9,5%	2,5%	100,0%
20.001-30.000 km	28,9%	40,3%	22,1%	8,1%	7%	100,0%
Yli 30.000 km	32,9%	40,6%	18,2%	7,1%	1,2%	100,0%
Total	29,6%	44,0%	20,3%	7,2%	1,7%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	21,104 ^a	20	,391
Likelihood Ratio	20,997	20	,397
Linear-by-Linear Association	2,373	1	,123
N of Valid Cases	1365		

a. 4 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,51.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 12 Palveluita tulisi parantaa siten, että ikkäkkä eivät kokisi oman ..

Crosstab						
% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?						
12 Palveluita tulisi parantaa siten, että ikkäkkä eivät kokisi oman auton käyttöä väkijärjelmäksi						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eni mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	23,1%	33,7%	23,6%	7,9%	1,7%	100,0%
ajatt autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	20,9%	38,6%	25,3%	13,9%	1,3%	100,0%
10.001-15.000 km	21,8%	47,4%	19,3%	8,1%	2,4%	100,0%
15.001-20.000 km	22,2%	44,9%	20,1%	10,8%	1,3%	100,0%
20.001-30.000 km	21,5%	43,0%	26,8%	4,7%	4,0%	100,0%
Yli 30.000 km	25,3%	47,1%	20,9%	5,9%	3,9%	100,0%
Total	22,8%	44,9%	22,1%	8,4%	1,8%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	26,757 ^a	20	,142
Likelihood Ratio	26,770	20	,174
Linear-by-Linear Association	3,688	1	,056
N of Valid Cases	1365		

a. 4 cells (13,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,73.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 13 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokeet olisivat ..

Crosstab						
% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?						
13 Kirjalliset, liikennesääntöjen tuntemista mittaavat kokeet olisivat tarpeen kaikille, jolla ajokortti on ollut 30 vuorokautta						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eni mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	12,7%	37,6%	24,9%	18,8%	6,1%	100,0%
ajatt autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	12,0%	41,8%	21,5%	19,0%	5,7%	100,0%
10.001-15.000 km	13,0%	33,9%	27,5%	21,8%	3,9%	100,0%
15.001-20.000 km	11,4%	26,6%	25,1%	27,2%	5,7%	100,0%
20.001-30.000 km	19,5%	28,9%	24,2%	20,1%	7,4%	100,0%
Yli 30.000 km	21,2%	41,2%	23,8%	10,8%	3,2%	100,0%
Total	15,4%	36,8%	25,3%	18,6%	4,9%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	53,119 ^a	20	,006
Likelihood Ratio	54,209	20	,006
Linear-by-Linear Association	13,114	1	,000
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,31.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 14 Jos ikkähäiset haluavat jatkaa ajokortin voimassaoloa, olisi ..

Crosstab						
% within Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain?						
14 Jos ikkähäiset haluavat jatkaa ajokortin voimassaoloa, olisi heidän suositettava autojokortin uudelleen						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	Eni mieltä	Täysin eri mieltä	Total
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km	31,1%	22,3%	22,3%	48,5%	18,3%	100,0%
ajatt autoa vuosittain? 5.000-10.000 km	1,3%	6,7%	19,6%	50,0%	23,4%	100,0%
10.001-15.000 km	2,0%	8,8%	16,0%	49,2%	23,0%	100,0%
15.001-20.000 km	1,9%	8,9%	22,2%	46,2%	20,9%	100,0%
20.001-30.000 km	4,7%	8,1%	19,5%	44,3%	23,5%	100,0%
Yli 30.000 km	7,6%	10,0%	24,1%	41,5%	16,8%	100,0%
Total	3,9%	8,4%	20,6%	46,4%	20,7%	100,0%

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	37,099 ^a	20	,014
Likelihood Ratio	36,356	20	,014
Linear-by-Linear Association	12,959	1	,000
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,79.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 15 Ajatelo pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa...

Crosstab

		15 Ajatelo pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokokeessa, ja sen jälkeen ajokortti pitäisi uusia vain vuodeksi, jos se on vanhentunut.					Total
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	En mieltä	Täysin eri mieltä	
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km		19,2%	34,1%	24,5%	14,8%	7,4%	100,0%
ajatt autoa vuosittain?	5.000-10.000 km	13,9%	39,2%	17,1%	22,8%	7,0%	100,0%
	10.001-15.000 km	15,1%	33,3%	19,9%	24,8%	6,3%	100,0%
	15.001-20.000 km	11,4%	39,2%	22,8%	18,4%	8,2%	100,0%
	20.001-30.000 km	16,1%	40,3%	23,5%	15,4%	4,7%	100,0%
	Yli 30.000 km	24,4%	37,8%	20,0%	13,5%	4,4%	100,0%
Total		17,7%	36,8%	21,1%	18,2%	6,2%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	40,827 ^a	20	,000
Likelihood Ratio	40,337	20	,000
Linear-by-Linear	9,815	1	,002
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,17.

Kuinka monta kilometriä ajat autoa vuosittain? * 16 Iäkkäät osaavat ottaa huomioon liikenteessä

Crosstab

		16 Iäkkäät osaavat ottaa huomioon liikenteessä					Total
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa	En mieltä	Täysin eri mieltä	
Kuinka monta kilometriä Alle 5.000 km		5,2%	36,7%	35,8%	20,1%	2,2%	100,0%
ajatt autoa vuosittain?	5.000-10.000 km	10,8%	35,4%	36,7%	15,8%	1,3%	100,0%
	10.001-15.000 km	9,7%	35,3%	32,6%	19,0%	3,3%	100,0%
	15.001-20.000 km	8,9%	37,3%	30,4%	18,4%	5,1%	100,0%
	20.001-30.000 km	5,4%	33,8%	35,8%	20,1%	5,4%	100,0%
	Yli 30.000 km	8,2%	30,3%	36,5%	22,1%	2,9%	100,0%
Total		8,1%	34,4%	34,7%	19,6%	3,2%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,569 ^a	20	,488
Likelihood Ratio	20,104	20	,451
Linear-by-Linear	2,554	1	,108
Association			
N of Valid Cases	1365		

a. 1 cells (3,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,80.

LIITE 6 REGRESSIOANALYYSI

a. Dependent Variable: Jos on levinä, niin lääkään ihmisen päässä lääkennäsi hyvin

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,274 ^a	,075	,075	,805
2	,312 ^a	,097	,094	,796
3	,339 ^a	,115	,111	,789

a. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 b. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, ikä
 c. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, ikä, SUKUPUOLI

a. Dependent Variable: lääkään kufettajat ovat muille vaaraksi lääkennössä

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,361 ^a	,130	,129	,899
2	,432 ^a	,170	,167	,873

a. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 b. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, ikä

a. Dependent Variable: lääkään osuvat ottaa muut huomioon lääkennössä

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,322 ^a	,104	,102	,927
2	,377 ^a	,142	,140	,907

a. Predictors: (Constant), ikä
 b. Predictors: (Constant), ikä, huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?

a. Dependent Variable: lääkännölliset ovat herkempinä ja miettivät tarkoin muun muassa sitä, millon

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,222 ^a	,049	,048	,892
2	,286 ^a	,082	,079	,877

a. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 b. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, ikä

a. Dependent Variable: lääkään ottavat muita vähemmän rikkaita lääkennössä

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,244 ^a	,060	,058	,913
2	,271 ^a	,074	,071	,907

a. Predictors: (Constant), ikä
 b. Predictors: (Constant), ikä, huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?

a. Dependent Variable: lääkään huolehtivat muita paremmin nopeusrajauksista

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,321 ^a	,109	,102	,925
2	,363 ^a	,125	,122	,914
3	,369 ^a	,136	,132	,909

a. Predictors: (Constant), ikä
 b. Predictors: (Constant), ikä, SUKUPUOLI
 c. Predictors: (Constant), ikä, SUKUPUOLI, huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?

a. Dependent Variable: lääkään kufettajat ajavat maanteilla liian hitaasti

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,202 ^a	,041	,039	,1002
2	,240 ^a	,058	,055	,994

a. Predictors: (Constant), ikä
 b. Predictors: (Constant), ikä, huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?

a. Dependent Variable: lääkään kufettajat eivät tiedä nykyisiä lääkennöitä

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,231 ^a	,053	,052	,907
2	,270 ^a	,073	,071	,898

a. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 b. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, ikä

a. Dependent Variable: kypätyt, lääkennöiden tutkimista rattaavaikeat olisivat tarpeen kaikilla, joilla

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,127 ^a	,016	,015	,1120
2	,166 ^a	,027	,025	,1115

a. Predictors: (Constant), SUKUPUOLI
 b. Predictors: (Constant), SUKUPUOLI, huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?

a. Dependent Variable: Apokortin saa nykyään pitää liian pitkään väkka demontia ja muut sairaudet vaivavat

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,314 ^a	,098	,097	,1036
2	,342 ^a	,120	,117	,1024
3	,357 ^a	,127	,124	,1020

a. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 b. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, SUKUPUOLI
 c. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, SUKUPUOLI, ikä

a. Dependent Variable: lääkennöiden maksimivähytys on tehokkain sairauslääkkeitä auttaa ratkomaan

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,263 ^a	,060	,058	,1040
2	,278 ^a	,077	,075	,1036
3	,291 ^a	,085	,081	,1033

a. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 b. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, SUKUPUOLI
 c. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, SUKUPUOLI, ikä

a. Dependent Variable: Jos käännetään haluatvat jatkaa ajokortin voimassaoltoa, olisi heidän suoritettava

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,116 ^a	,013	,012	,060
2	,147 ^a	,022	,021	,067

a. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 b. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, SUKUPUOLI

a. Dependent Variable: Ajopaikka pitäisi tarkistaa viimeistään 75-vuotiaana ajokortissa, ja sen jälkeen ajokortti

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,209 ^a	,044	,042	,1181
2	,267 ^a	,068	,066	,1166
3	,301 ^a	,091	,087	,1153

a. Predictors: (Constant), ikä
 b. Predictors: (Constant), ikä, huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 c. Predictors: (Constant), ikä, huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, SUKUPUOLI

a. Dependent Variable: Olet hyvä jos lääkään henkilöön ajavävy määrätään ajokortista lääkään

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,261 ^a	,063	,062	,049
2	,293 ^a	,086	,083	,038
3	,327 ^a	,105	,102	,029

a. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 b. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, ikä
 c. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, ikä, SUKUPUOLI

a. Dependent Variable: Puhelusta tulee parempaa siksi, että lääkärit eivät tiedä enää auton käyttöä

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,183 ^a	,027	,025	,082
2	,183 ^a	,034	,031	,082

a. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?
 b. Predictors: (Constant), huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?, SUKUPUOLI

a. Dependent Variable: Olet hyvä jos lääkään ihmisen saisi luvan ajaa ajaa vain tiukka reitillä leim.

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,109 ^a	,012	,010	,1119
2	,147 ^a	,022	,020	,1114

a. Predictors: (Constant), SUKUPUOLI
 b. Predictors: (Constant), SUKUPUOLI, huolehtunut lääkään läheisesti ajamisesta?